КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЫЕ УГТУУЛАН

Парторганизацинуудай дайшалхы зорилгонууд

и дотороо коммунизм бай- түүхэтэ хэрэгүүдые бэс- байха үедөө партимнай төө эхин эмхинүүдтэ — йна эхин организацинуудта нэ эрилтэнүүдые табина. нььегүй яахаб. Партийна ацинуудай бүхы ажал хү- арад зоной гүн соо үн- эгээл эндэ ажахын, соёл рын элдэб олон тон шуха- ёо асуудалнууд шиидхэгдэ- тагтал партийна организа- ай ямараар ажалладагһаа нэй дээдын органуудай н шиидхэбэринүүдэй ам- тай дүүргэлтэ дулдыдадаг. ингаа шэнэ Программа, хүтэлбэри болгон ажал хү- рэ эрид һайжаруулан, ёһо- лониитые ударидан эмхид- болоһон партийна органи- уд манай республика дотор башэ. Коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Үдын нарин сэмбын фаб- «Электромашина» заво- аан-Үдын шэлэй механи- нэ заводой, Тимлюгэй шиферэй заводой, Улаан- трикотажна фабрикын бо- ад предприятинуудай пар- рганизацинууд бүгэдэндэ болонхой. Тиимэһээ тэдэ ятинуудай коллективүүд уялгануудаа саг болзортонь э, социалис мүрысөөндэ хэ ябадаг болонхой.

жэл республикымнай хү- ажалшад КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй түүхэтэ шиид- үүдые бэелүүлэн, ажал эридөө горитойхон ам- үүдые туйлаа. Хаа хаана- эр баян ургаса хуряагдаа, амбаарта 7,5 миллион үлүүтэй орооһо таряан а. Мухар-Шэбэрэй Лени- рэмжэтэ колхозой колхоз- таряалангайнгаа гектар дунда зэргээр 19 цент- аса хуряажа абаад, гүрэн- ,5 мянган центнер таряа а. Хориин Чисаанын сов-

хозой хүдэлмэришэд бүри гурба- дахи кварталай эсэстэ гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүр- гээ. Кабанскын совхозой шубуу- шад 4424 центнер шубуунай мя- ха гүрэндөө худалдажа, жэлэйнгээ түсэб 159,1 процент дүүргэбэ. Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха та- лаар Түнхэнэй «Сибиряк», Сэлэн- гын Ленинэй нэрэмжэтэ, За- хааминай «Байкал» колхозууд һайн амжалтануудые туйлаа.

Эдэ амжалтанууд миин өөрөө дээрэһээ буужа ерээгүй гээшэ. Энэ хадаа хүдөө ажахын продукт- нуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар бии байгаа арга боломжо- нуудые гүйсэд хэрэглэхэ талаар дурсагдаһан ажахынуудай пар- торганизацинуудай шухала хэм- жээнүүдые хараалаад, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула ажалшадай дунда политическэ, эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулһанайнь үрэ дүн болоно. Олонхи колхоз, совхозуудай пар- тийна организацинууд социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэдэг, тү- рүүшүүлэй дүй дүршэл, эрдэм ухаанай туйлалтануудые үйлэд- бэридэ нэбтэрүүлхын түлөө шан- гаар тэмсэдэг болонхой.

Гэхэтэй хамта мүнөө үеын эрилтэнүүдэй ёһоор ажал хүдэл- мэреэ, эрхилдэггүй партийна ор- ганизацинууд үшөөл олон бай- һаар. Тиимэһээл түсэб, уялга- нуудаа дүүргэдэггүй ажахынууд манда дайралдана гэжэ тайлба- рилха хэрэгтэй. Жэшээ болгон Хяагтын совхозые абаад үзээ.

Совхоз хүдөө ажахын продукт- нуудые абаха, гүрэндэ худалда- ха түсэб, уялгануудаа бирагүй- гөөр дүүргэнэ. Жэлэй туршада һаамхай үнеэн бүриһөөнь үдэр- төө арайхан гэжэ 2,7 литр һү һаагаа, 100 эхэ мал бүриһөө 43 хурьга, 30 тугал абажа түл- жүүлээ. Гадна центнер продукци абалгада хэмһээ ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдана.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэ- хэдэ тус совхозой, отделенинүү- дэй партийна организацинууд ажахыгаа үшөөл һулаар хүтэл- бэрилнэ, тэрэнэй байдалые гүн- зэгыгөөр шүүмжэлжэ үзэнэгүй. Ажалшадай дунда ниитэ-полити- ческэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, түсэб, уялга- нуудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэн бүхэниие элсүүлжэ шаданагүй гээшэ.

Байгша оной ноябриин 19-дэ КПСС-эй Центральна Комитедэй ээлжээтэ Пленум зарлажа, про- мышленность, барилга болон хү- дөө ажахые ударидаха партийна хүтэлбэри һайжаруулха асуудал зүбшэн хэлсэхэ гэһэн мэдээсэлые республикымнай ажалшад, Со- вет оронойнгоо бүхы арад түмэн- тэй адли, ехэ баяр баясхалантай- гаар угтаба.

Партийна организацинууд ажалшадай политическэ болон ажалай дэбжэлтэ үүсхэн, тэдэнэй хүсэ шадалые предприяти, колхоз, совхозуудай энэ жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ, промышленна, хүдөө ажахын продуктнуудые саашадаа бүри ехээр абаха талаар бии бай- гаа арга боломжонуудые эрхимээр хэрэглэлгэдэ элсүүлхэ уялгатай. Энэ талаар Сэлэнгын аймагай Ле- нинэй нэрэмжэтэ колхозой колхоз- нигууд тон һайн үүсхэл гаргаа. Тэдэнэй жэшээгээр хаа хаанагүй социалис мүрысөө үргэнөөр дэл- гэрүүлхэ гээшэ парторганизаци- нуудай шухала зорилго болоно.

Хойто жэл Россин Федераци гүрэндөө 2.500—2.600 миллион пүүдһээ бага бэшэ орооһо таряа худалдаха болоно. Тиимэһээ манай республика баһал таряа тушаал- гаяа эрид дээшэлүүлхэ ёһотой.

Мүнөө хүдөө нютагуудай партийна организацинууд жэлэй дүнгүүдые али бүхы талаарнь гаргаха зуураа, хойто жэл газар таряалангай, мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр абажа, гүрэндөө худалдахын түлөө хэмжээ ябуулгануудые эр- тэнһээ хараалха уялгатай. Тэрэ- шэлэн малай үбэлжэлгэ эрхимээр үнгэргэхэ, шаг шэмыень дээшэ- лүүлхэ, хабарай тарилгада һай- наар бэлэдхэхэ ажал хүдэлмэри эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Эдэ зорилгонуудаа амжалтатай- гаар дүүргэхын тула парторгани- зацинууд ажалшадай дунда ниитэ- политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэ- риин хэмжээ эрид дээшэлүүлжэ, түрүү дүй дүршэл, эрдэм ухаанай туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэб- тэрүүлхын, социалис мүрысөө үр- гэнөөр дэлгэрүүлхын, ажалай бү- тээсэ дээшэлүүлхын, продукциин шанар һайжаруулхын, өөрынь үнэ сэн хямдаруулхын түлөө тэм- сэл шангадхаха зорилготой. Ажа- хын харюусалгатай участогуудта һайн бэлэдхэлтэй кадрнуудые шэ- лэн табихын, ажалшадай мэргэ- жэл шадабари дээшэлүүлхын тү- лөө саг үргэлжэ оролдожо байха шухала.

«Жэлэй дүнгүүдые гаргаха, орооһо таряа бүри элбэгээр ур- гуулан абаха, бэлэдхэхэ тухай» Н. С. Хрущевой КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ эльгээһэн бэшэгые хүтэлбэри болгон ажалшадые ажалай шэнэ амжалтануудта хү- тэлбэрилхэ гээшэ парторганиза- цинуудай нангин уялга мүн.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№272 (10026) | 1962 оной ноябриин 18, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ҺҮ ЕХЭЭР ҺААХЫН, ГҮРЭНДӨӨ ХУДАЛДАХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЭ!

Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үүсхэлые дэмжэгты!

Һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб ноябриин 25-да дүүргэхэбди

Нүхэдүүд! Республикын кол- хоз, совхозуудай фермэнүүдэй һаалишад!

Үглөөдэр манай Эхэ ороной нииислэл — Москва хотодо Со- ветскэ Союзай Коммунис пар- тиин Центральна Комитедэй Пленум ажаллажа эхилхэнь. Тус Пленум дээрэ промыш- ленность, барилга болон хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтые һайжаруулха асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэнь. КПСС-эй ЦК- гай Пленум дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд арадай ажа- хын бүхы һалбаринуудые саа- шань хурдан түргэнөөр хүгжөө- хын түлөө тэмсэлдэ шухала оруулалта боложо, коммунис байгуулалтын шэнэ зорилго- нуудые хараалха байна.

Бидэнэр, Сэлэнгын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, һаалишад болон мал адуулагшад КПСС-эй Центральна Комитедэй Плену- мые угтажа байхадаа, Н. С. Хрущевой зүбшөөлөөр һү һаа- ха, тэрэниие гүрэндэ худалдаха талаар хэһэн ажалайнгаа дүн гаргаһан байнабди. Тиихэдээ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй ажаллажа эхилхэ сагта манай колхоз һү абаха жэлэйнгээ тү- сэбые дүүргэбэ гэжэ Эхэ орон- доо, түрэл партидаа баяр баяс- халантайгаар мэдүүлнэбди. Манай олон нүхэд, түрүү һаа- лишад Екатерина Бадмаева, Фекла Трифонова, Долгоржап Очирова, Очир Байнганова бо- лон бусад КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ Пленумые һү ехээр һаажа, шэнэ амжалтануудаар угтаба.

Һаалиин фермэнүүдтэ үнеэ- дэй тоо толгойе олошоруулха түсэб амжалтатайгаар дүүргэг- дэжэ байна. Техник-үрэжүү- лэгшэ Семен Степанович Чебу- нинай эрхилдэг Озерная гэжэ фермын һаалишад болон адуулгашад жэл бүри 100 үнеэн бүриһөө 100 тугал аба- жа, гээлтэ хоролтогүй түл- жүүлнэ.

Колхозоймнай таряашад, механизаторнууд орооһо таряа абахын түлөө тэмсэлдэ мүн лэ һайн амжалта туйлаа. Кол- хознай 13500 центнер таряа Эхэ орондоо тушааха хоёр жэл ха- хадай түсэб дүүргээ, үрэһэ хү- рэнгээ, мүн бусад фонднуудые сүм хаагаа. Манай механиза- торнууд болон таряашад өөһэ- дынгөө үсэд шанга ажалай ашаар бардам хүрэхэ кукуру- зын силос дараһан, малда эдюулхэ орооһо таряа, бүдүүн тэжээл горитойхон бэлдэжэ, һү, мяха, мал ажалай бусад продуктнуудые ехээр абаха арга боломжо бии болгоо.

Гэбэшье манай ажалда хэ- рэглэгдээгүй арга боломжо- нууд үшөөл бии. «Жэлэй дүн- гүүдые гаргаха, орооһо таряа бүри элбэгээр ургуулан абаха, бэлэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ бэшэһэн бэшэг соогоо нүхэр Н. С. Хру- щев хэрэглэгдээгүй арга бо- ломжонуудай бии байһаниие тон зүб заһан байна. Н. С. Хрущевой энэ гүнзэгы удха шанартай бэшэгтэй танилсаад байхадаа, бидэнэр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэнүүдэй ажалшад ашаг- лагдаагүй, шэнэ арга боломжо- нуудаа тодорхойлжо, тэдэниие дүүрэнээр хэрэглэхэ зохихо хэмжээнүүдые абабабди. Һаа- лишан бүхэн, колхозой фер- мэнүүдэй хүдэлмэришэн бүхэн хэрэглэгдээгүй арга боломжо- нуудаа дүүрэнээр ашаглахын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсожо байна. Өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, бидэнэр иимэ социалис уялгануудые абаабди гэбэл:

Гүрэндэ 7600 центнер һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид — ноябриин 25-да дүүргэхэ.

Байгша оной дүүрэтэр, ноябрь, декабрь соо 1500 цент- нер һү һааха, тэрэ тоодо жэ- лэй түсэбһөө гадуур 1145 цент- нер һааха, 1200 центнер һү гү- рэндэ худалдаха, тэрэ тоодо жэлэй түсэбһөө гадуур 845 центнер һү худалдаха байна- бди. Арбузово гэжэ тосхондо һуурижаһан фермынхид но- ябрь, декабрь һарануудта 291 центнер һү һааха, 232,8 цент- нер һү гүрэндэ худалдаха, мүн Тохойн фермын коллектив — 319 центнер ба 255,2 центнер, Тээлиин фермын коллектив — 412 ба 329, Бургаастай нюта- гай һаалиин гүүртынхид — 270 ба 216, Озерная гэжэ гүүртын коллектив — 208 центнер һаа- ха, 166 центнер гүрэндэ худал- даха юм.

Эндэ уялгануудаа дүүргэ- хын тулада байгша оной дүү- рэтэр һаамхай үнеэн бүриһөө 250 литрһээ доошо бэшэ һү һааха, тэрэ тоодо декабрь соо 150 литрһээ доошо бэшэ һү һааха байнабди.

Манай зарим түрүү һаали- шад бүришье ехэ уялгануудые абанхай. Жэшээлхэдэ, Татьяна Абидуева, Цырэма Базарова, Очир Байнганова, Фекла Три- фонова гэгшэд ноябрь соо һаамхай үнеэн бүриһөө 200 литр, декабрь соо 250 литр һү һааха юм. Һаалишад Алек- сандр Нимбуев, Цырендоржи Батуев, Долгоржап Очирова гэгшэд һаамхай үнеэн бүриһөө ноябрь соо 150 литр һү һааха, декабрь соо 200 литр һү һаа- хын түлөө тэмсэхэнь.

Ерэхэ 1963 ондо малайн- гаа ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар бүри һайн амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэбди. Жэшээлхэдэ, 1962 ондо арба мянган центнер һү һааһан бай- бал, ерэхэ жэлдэ 12 мянган центнер һааха, 9500 центнер һү гүрэндэ худалдаха байна- бди. Эдэ уялгануудаа бодото дээрэнь бэелүүлхын тулада һаамхай үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һаахын түлөө тэмсэхэ- бди. Екатерина Бадмаева, Та- тьяна Абидуева гэгшэд 1963 ондо һаамхай үнеэн бүриһөө 2500 литр, Цырендоржи Бату- ев, Долгоржап Очирова, Очир Байнганова болон Фекла Три- фонова гэгшэд — 2100 литр һааха гэһэн уялга абаа. Тии- хэдээ һааһан һүнэйнгөө табин процентые жэлэй түрүүшын хахадта абаха байнабди.

Манай уялганууд һайса бо- догдожо үзэгдэһэн, дүүргэжэ боломоор гээшэ. Фермэнүүд- най бардам хүрэхэ тэжээлээр хангагданхай. Үнеэдэймнай тоо толгой жэл соо арбан табан процентээр дээшэлхэ. Энэмнай 100 толгой үнеэнһээ бүридэһэн һаалиин шэнэ гүүртэ эмхидхэ- хэ арга боломжо олгохо юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд фермэ дээрэхи ажалые сааша- дань оньһожоруулха тушаа зо- хихо хэмжээнүүдые абана. «Елочка» түхэлэй түхеэрэлгэ- нүүд Бургаастай, Тээли, Озер- ная гэжэ фермэнүүдтэ табиг- дажа байна. Гадна һаалиин бүхы фермэнүүд, гүүртэнүүдтэ үнеэдые бүлеэн үһаар үһалха, үбһэ тэжээлыень буйлуулха хэрэг бэелүүлэгдэжэ байна.

Колхозой правлени болон партийна организаци һаалиша- дые материальна талаарнь 10 хоног бүхэнэй дүнгөөр урма- шуулха хэрэгые гуримшуулаа.

Иимэ уялга абажа байхадаа бидэнэр, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэнүүдэй һаалишад, мал адуулагшад бо- лон бүхы хүдэлмэрилэгшэд, республикын колхоз, совхозуу- дай һаалиин фермэнүүдэй бү- хы ажалшадта һү ехээр абажа байхын түлөө, гүрэндэ һү ху- далдалгые саг үргэлжэ ехэдхэ- хын түлөө социалис мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлээ гэһэн уряалтайгаар хандանабди.

Хүдөө ажахын энэ жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ, 1963 оной түрүүшын үдэрһөө шэнэ амжалтануудые туйлахын тү- лөө үсэд шанга тэмсэлдэ ха- баадажа, һаалишан бүхэн, фермэ бүхэнэй һү һааха түсэ- бөө, ажахы бүхэнэй һү гүрэн- дэ худалдаха түсэбөө дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэм- сэлдэ оролсохо зорилго бидэ бүгэдын урда табигданхай.

Нүхэд һаалишад! Һү ехээр һаахын түлөө социалис мүры- сөөндэ оролсогты! КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй хүндэлэлдэ бултадаа ажалай вахтада жагсая!

Колхозой даалгабаряар бэшэгтэ гар табигшад: һаа- лишад — **Е. Бадмаева, В. Чойнзонова, О. Байнгано- ва, Ц. Базарова, Ц-Д. Ба- туев,** комплексно бригада- нуудай бригадирнууд — **В. Нимаев, Д. Базаров, У. Данзанов,** колхозой тү- рүүлэгшэ **Д. Цыдыпов,** мал ажалай талаар колхозой тү- рүүлэгшын орлогшо **И. Бур- кин,** порткомой секретарь **С. Лубсандоржиев,** комсо- молой комитедэй секретарь **В. Будажапов.**

...һөө гадуур — ... центнер һүн

...н ЦК-гай, ноябриин 19- ...өө байгаа Пленумые ...мжалтануудаар угтахын ...тын аймагай Погранич- ...зой Ехэ-Нугын һаали- ...эмтэй шангаар ажалла- ...эр гүрэндэ һү худалдаха ... даабариие Октябриин ...ин 45 жэлэй ойн һайн- ...да тээ дүүргэжэ, гори- ...алта туйлаа.

...эндэхи һаалишад пар- ...гай Пленумэй угтамжада ...гон, түсэбһөө гадуур ...нер һү жэлэй дүүрэтэр ... худалдаха гэжэ шии- ...һаалишадай дунда дэл- ...циалис мүрысөөндэ эгэ- ... Минсуру, Минхада ...атан, Гармасу Доржи- ...ыбжит Доржиева эрхим ... шалгарна.

...эн эндэхи мал адуу- ... Романов, Ц. Эрдынеев, ...ров, Г. Самбуев тэгшэд ...йнаар харууһална.

...эхитэй ажалаараа сов- ... суурхаһан Ехэ-Нутын ... абаһан уялгаяа дүүр- ...ниинь дамжагтүй.

С. Климов.

...аймагтаа ...ай малшан

... Бабалаевич Бабалаев ...мал ажал дээрэ хүдэл- ... дүй дүршэлтэй боло- ... доторoo мэдээжэ, ни- ... малшадай нэгэн юм. ... эбэртэ бодо мал ...бэл, зуншье тобир тар- ...ндэ тушаадаг юм. ...балаевич июль һарын ...толгой хашараг, буруу ..., холын Санага ню- ... бэлшээридэ адуулжа ...йгаа. Эгээл 85 хоног ...ихада, октябрь һарада ...гнүүр дээрэ гаргагда- ...шэнээн татаха болооб ...ажа үзэгдөө. Зунай ... бусажа, үбэлэй ...он тэрэ малынь һай- ..., нилээд томонууд ...ээн таргалуулха ма- ...нүүд сооһоо Шагдар ... хаража байһан мал ...йн, тус бүридөө шэг- ...а зэргээр сүүдхэ бү- ... килограммаар нэ- ...богонихон болзор соо ...й шэгнүүр 85 кило- ...эшэлүүлһэн байгаа. ...Захааминай аймагай ... колхозой түрүү ... Б. Бабалаев малаа ...үһалжа, гүрэндөө эр- ...й мяха худалдахын ...

Г. Ильин,
...нютагай үйлэдбэриин ...равлениин ахалагша ...техник-экономист.

КПСС-эй ОБКОМДО

Партиин ЦК-гай болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ зо- рюулан, Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид, ноябриин 25 болотор дүүргэжэ, энэ оной эсэс болотор 845 центнер һү түсэбһөө гадуур худалдахаар шиидээ. Колхозой һаалишад ерэхэ жэлдэ- шье һү һаалияа эрид дээшэлүүлхын тула тодорхой хэмжээнүүдые ха- раалаа.

Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэ- хын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ республикынгаа колхоз, совхозуудай бүхы һаалишадые уряалһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай үүсхэлые КПСС-эй обкомой бюро дэмжэбэ.

Сэлэнгын һаалишадай жэшээгээр фермэнүүдтэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэбые болзор- һоонь урид дүүргэхын тулада шухала бүхы хүдэлмэри хэхыень нюта- гуудай үйлэдбэриин управленинүүдтэ, партиин райкомууд, партийна эхин организациин секретарьнар болон колхоз, совхозуудай ажахын хүтэлбэ- рилэгшэдтэ КПСС-эй обкомой бюро дурадхаба. Тиигэжэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсан, һаалишадай бүри бүтээсэтэйгээр хүдэлхынь тула зохихо хэмжээ абаха шухала.

КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюродо

Горький городой хоёр предприятиин — фрезернэ стано- гуудай болон «Революциин двигатель» гэжэ заводуудай кол- лективүүд КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй болохын урда тээ үнэтэ үүсхэл гаргаба. Тэдэнэр капитальна хүдэлмэридэ нэмэри мүнгэ һомололгогүйгөөр түхеэрэлгэеэ бүри һайнаар ашаглажа, тэрэнэйнгээ хүдэлмэриин халаануудые олошо- руулжа, фрезернэ станогуудые, дизельнүүдые, газо-мотоком- прессорнуудые 20—30 процент олоор гаргадаг болохо гэжэ шиидэбэ. Мүн гаргадаг машинануудайнгаа болон түхеэрэлгэ- нүүдэйнгээ шанарые һайжаруулха, найдабари ехэтэй болгохо, тэдэниие бүтээхэдээ металлай гаргашые бага болгохо гэжэ горькиинхид уялга абаба. Мүнөө үеын наука болон техникын туйлалтын хэмжээндэ тааруугаар бүтээсэ ехэтэй станогуу- дые, хүсэ ехэтэй, гаргаша багатай двигательнүүдые бүтээн гаргадаг болохо гэжэ хараалагдаба.

КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюро Горькиин фрезернэ станогуудай болон «Революциин двигатель» заводуудай кол- лективүүдэй үүсхэлые дэмжээд, капитальна хүдэлмэридөө нэ- мэри мүнгэ һомололгогүйгөөр түхеэрэлгэеэ бүри һайнаар ашаг- лажа, тэрэнэйнгээ хүдэлмэриин халаануудые олошоруулжа, продукци ехээр гаргадаг болохо гэһэн үүсхэлые али болохоор дэмжэхэ гэжэ КПСС-эй крайкомуудта, обкомуудта, совнархо- зуудта дурадхаба.

СССР-эй Оборонын министрэй

ПРИКАЗ

1962 оной ноябриин 18 *№ 282* *Москва город*

Нүхэд ракетчигүүд, артиллеристнүүд, ракетнэ, артиллериин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд!

Нүхэд солдадууд, матросууд, сержантнууд, старшинанууд!

Нүхэд офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд!

Мүнөөдэр совет арад болон тэрэнэй сэрэгшэд Артиллериин үдэрые һайндэрлэжэ байна.

Манай Эхэ орон энэ һайндэрые агууехэ хүсэнэйнгөө түлэг һал- баржа байһан үедэ тэмдэглэжэ байна. Ленинскэ Коммунис партияа тойрон нягтаар жагсаһан Советскэ Союзай ажал- шад габьяата ажалаараа КПСС-эй XXII съездын түүхэ- тэ шиидхэбэрие амжалтатайгаар дүүргэжэ, коммунис об- щество байгуулха агууехэ программые бодото хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна.

В. И. Ленинэй һургаалые үнэн сэхээр баримталдаг Совет гүрэн эб найрамдалые, арадууд хоорондын хани барисаае сахиха, бэхи- жүүлхын, хүн түрэлтэнние термоядерна дайнай аюулһаа зайлуулхын тулада шухала бүхы юумые хэжэ байна. Советскэ Союзай сэсэн мэр- гэн, шууд сэхэ хараа бодолые бүхы дэлхэйн арадууд халуунаар дэмжэнэ, юундэб гэхэдэ, энэ политикын ашаар Кубын республика тушаа США-гай империалистическэ бүлэгүүдэй ябуулжа байһан түсэбүүд буруу һүрэһэн, уласхоорондын шухала асуудалнуудые хэлсээ хэжэ шиидхэхэ арга боломжо бии болоһон байна бшуу.

Коммунис парти болон Советскэ правительство эб найрамдалые бэхижүүлхын, социалис Эхэ оронойнгоо, дэлхэйн бүхы социалис системын аюулгүйе хангахын тулада Совет Армиин болон Далайн Сэ- рэгэй Флодой өөрынгөө зорилгонуудта хүрэмөөр байжа, хэрбээ эзэр- хэг түрмхээшүүлэй шэнэ дай үүсхээ һаань, шанга харюу сохилто үгэхын тулада бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Хододоо һэргэг байха, шанга журамтай болон эмхитэй байха, частьнуудай болон корабльнуудай дайшалхы хүсые түгэс бэлэн байл- гаха гээшэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдэй, мүн ракетнэ сэрэгүүдэй, артиллериин сэрэгшэдэй нангин уялга мүн болоно.

Артиллериин үдэрөөр таанадые амаршалнаб!

Һайндэрые тэмдэглэхын тулада захирхамни:

Мүнөөдэр, ноябриин 18-да, манай Эхэ ороной ниислэл Москва- да, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, мүн герой-городуудта артиллерийскэ хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Эрэлхэг зоригтойгоор коммунизм байгуулжа байһан агууехэ совет арад мандаг!

Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд, тэрэнэй алдарта ракетнэ сэрэгүүд болон артиллери мандаг!

Совет арадай бүхы илалтануудые зоригжуулагша, эмхидхэгшэ Советскэ Союзай түрэл Коммунис партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр
Советскэ Союзай Маршал Р. МАЛИНОВСКИЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Баргажанай районой арадай сүүдэй арадай судьяе һунгаха үдэр тухай

«РСФСР-эй районно (город- ской) арадай сүүдүүдые һун- гаха һунгалта тухай дүримэй» 68-дахи статьягай ёһоор Бу- ряадай АССР-эй Верховно Со- ведэй Президиум иигэжэ тог- тообо:

Эрхэ түлөөлэлгынгөө болзо- рой дүүрээгүйдэ гараһан судь- ягай орондо Баргажанай рай- оной арадай сүүдэй судьяе һунгаха һунгалтые 1962 оной декабриин 9-нэй воскресенидэ үнгэргэхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ **А. ХАХАЛОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь **Ч. ДОРЖИЕВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1962 оной ноябриин 15.

АЖАХЫН ЖЭЛЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

Колхоз, совхозуудай экономикые хүгжөөлгэдэ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй ямар ехэ удха шанартай байhыень энэ жэл харуулжа үгөө...

1962 ондо манай аймаг дотор тарилгын талмай 7 мянган гектараар нэмээ. Тиихэдэ тарилгын талмайн хубаарилга шэнэдхэн хубилгагдаhан байха. Кукуруза, саахарай свёкло, горох гэхэ мэтэ пропашной ургамалнууд мүнөө жэл горитойхон hуури эзэлээ. Жэшээлхэдэ, кукуруза 8000 гектар таригдажа, муу бэшэ ургаса абтаа. Ороoho таряанайшье баян ургаса туйлагдаа: гектарай 8,5 центнер тарян хуряагдаhан байна. Энэмнай 1961 онтой сасуулхада, гектарай 4,5 центнерээр ехэ болоно бшуу.

Аймагаймнай таряашад Эхэ орондоо 70 мянган центнер hайн шанартай таряа тушаагаа. Тиихэдэ 20 мянган центнер тарян түсэбhөө гадуур тушаагдаа. Манай аймаг иимэ ехэ таряа гүрэндэ хэзээшье тушаагаагүй юм.

Аймагай түрүү колхозууд ороoho таряанай, пропашной ургамалнуудай үндэр баян ургаса туйлаха талаар бүришье hайн үрэ дүн туйланхай. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Тус колхоз энэ жэл 7482 гектар таряа, тэрэ тоодо 4695 гектар ороohото болон бобово ургамалнуудые тарижа, hайн ургаса хуряажа абаа. Колхоз гүрэндэ ороoho таряа тушааха жэлэй түсэб 192 процент, үндэгэ—107 процент, мяха худалдаха арба hарын түсэб—91 процент, hү—100 гаран процент дүүргээ. Ниитын малда бардам хүрэхэ тэжээл, тэрэ тоодо шэмэтэ тэжээл—силос бэлэдхэгдэжэ абтанхай.

Эдэ амжалтанууд нэн түрүүн колхозой партийна организациин, эндэхи зуу гаран коммунистнуудай арад зоной дунда ябуулhан партийно-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин үрэ дүн мүн. Колхозой парткoм, бригадануудай партийна эхин организацинууд артелиингээ гэшүүдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри нилээд hайнаар, удха түгэлдэрөөр ябуулдаг болоо, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхээ. Мүрысөөндэ илагшад али болохоор урмашуулагдана. Парторганизаци коммунистнуудые ажахын харюусалгатай участогуудта табиха талаар зохихо хэмжээнүүдые абаа. Олонхи коммунистнууд даалгагдаhан участогтаа харюусалгатайгаар хандана, үнэн сэхэ ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Коммунист Чагдуров «С-6» маркын комбайнаар 420 гектар таряа хадажа, 3227 центнер ороoho сохёо. Аймагтаа суутай механизатор, коммунист Тогтохо Тободоев тарилгынгаа талмайн гектар бүриhөө 720 центнер кукурузын эшэ набша хуряажа абаа. hаалишад-коммунистнууд Цырен Базарова, Очир Байнганова, Д. Очирова, Е. Бадмаева болон бусад даалгагдаhан үнеэн бүриhөө 1900—2200 литр hү hаажа, жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэеэ байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

Гадна Кировэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта, Сэлэнгын совхоздо эмхидхэлэй, ниитэ-политическэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ ёhотой анхарал хандуулагдана. Дурсагдагша ажахынуудта агитаторнуудай семинар, зүблөөнүүд хараалагдаhан саг соогоо үнгэргэгдэжэ байдаг. Политическэ хүдэлмэриин олон янзын онол арганууд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэ, харуулан ойлгуулха агитаци шэнэдхэгдэнэ, холын бригада, фермэнүүд дээрэ культбазанууд түхэөрэгдэнхэй.

Мүнөө малай үбэлжэлгэ ерэнхэй. Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудта 16.702 толгой эбэртэ бодо мал, 218412 хонин, хэдэ мянган гахай, шубуун үбэлжэлгэдэ орохо юм. Аймагаймнай түрүү колхозууд малайнгаа үбэлжэлгые яhала hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Сэлэнгэдэе малаар эгээл баян Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозые хаража үзэе. Юрөөгэй колхозой 40 гара мянган толгой малнуудай байха дүшөөд байра сүм заhабарилагданхай. Тэдэ байрануудта малдаа бардам эдюулхэ үбhэ, hолоомо зөөгдэнхэй. Тус колхозой түрүү хонишодой нэгэн, жэшээлхэдэ, партиин гэшүүн Бүтэд Банзаракцаевагай эрхилдэг отарынхид үбэлжэлгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтахын тулада ехэ оролдолго хэшээл гаргаа. Тэдэнэй hэльбэн заhабарилhан хото хорёое харахада урматай. Өөhэдынгөө хүсөөр 530 центнер hайхан үбhэ, 300 центнер ногоон hолоомо бэлдэнхэй. Эрхим хонишод—замай залууршад—үбэлжэлгын үедэ нэгэшье толгой хони, хурьга гарзада оруулхагүй, зууhаа зуун хурьга абаха, хонин бүриhөө 3,2 килограмм ноohо хайшалха гэhэн социалис уялга абанхай. Коммунист Банзаракцаева шэнги үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа байhан малшад энэ колхоздо олон байха.

Кировэй, Карл Марксын, Ленинэй, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай ажалша малша зон түрэл партиингаа ЦК-гай болохоёо байгаа ээлжээтэ Пленумые ажалайнгаа эрхим бэлэгүүдээр угтахань. Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид 2600 центнер hү hаажа, жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Сэлэнгын совхоз, Ленинэй, XX партсъездын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Бүхыдөө аймагаймнай совхоз, колхозууд үнгэрhэн жэлэй энэ үетэй сасуулхада, hү hаалгые 15100 цент. ээр ехэ болгоо, гүрэндэ үндэгэ тушааха түсэбөө 106,6 процент дүүргээ.

Нёдондонойхидо орходоо аймагай ажахынууд нилээд ехэ тэжээлээр хангагданхай. Үнеэн бүридэ 10 тонно кукурузын шэмэтэ силос дарагдаа. Тэрээнhээ гадна үбhэ, концентрат яhала ехээр бэлдэгдэнхэй. Тобшолон хэлэбэл, малай эдихэ тэжээл бии. Ушар иимэhээ сэлэнгынхид үбэлэй шэмэрүүн хүйтэн hарануудые hайнаар үнгэргэхэ, малhаа ашаг шэмэ абалгые эрид дээшэлүүлхэ аргатай.

КПСС-эй Сэлэнгын райком, аймгүйсэдком аймагайнгаа промышленна, харгы замай, барилгын, геолого-разведочно предприятинууд, эмхи зургаануудые хүтэлбэрилхэ хэрэгые зарим тэды hайжаруулаа. Аймагай промышленна предприятинууд валовой продукци бүтээн гаргаха үнгэрэгшэ hарынгаа түсэбые 104,8 процент дүүргэнхэй.

Партиин райком кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ талаар мүн лэ бага бэшэ ажал ябуулаа. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй удаа аймагай 8 колхозуудай табандань парткомой секретарьнуудаар шэнэ, партийна ажал hайса мэдэхэ нүхэд дэбжүүлэгдэе, хоёр колхозой түрүүлэгшээр, тэрэшэлэн Сэлэнгын совхозой директорай, парткомой секретариин тушаалда, мүн лэ ажахые хүтэлбэрилхэ талаараа баян дүй дүршэлтэй, бэлэдхэлтэй нүхэд табигдаhан юм.

Аймагаймнай ажахын болон культурын хүгжэхэ хэрэгтэ үшөө ехэхэн дутуу дунданууд бии. Эдэ дутагдалнуудаа зайсуулан, шэнэ амжалта туйлахын тулада аймагай партийна организаци үсэд шангаар тэмсэжэ байна.

Промышленность, барилга ба хүдөө ажахые партийна талаар хүтэлбэрилгые hайжаруулха шухала асуудал КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ Пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэнь. Тус Пленумэй шиидхэбэринүүд манай Эхэ ороной саашанхи хүгжэлтын замые улам тодоор гэрэлтүүлхэнь, бүхы совет арадые ажалай шэнэ илалтануудта зориғжуулхань лабтай.

М. ДОНДУБОН,
КПСС-эй Сэлэнгын райкомой секретарь.

БЭШҮҮРЭЙ СОВХОЗДО

ТҮЛ АБАЛГАДА БЭЛЭН

Нүхэр В. Б. Балданов өөрынгөө эхэнэр Б. Очироватай хамта совхозой 550 толгой эхэ хонидые харууhалдаг юм.

Тэдэнэр бүхы хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлээ бэлэй. Зун, намарай тунга бэлшээридэ hайнаар адуулагдаhан хонидынь мүнөө атар тарган. Ольбоной унахын урда тээ хонидой хашаа хорёонууд hэльбэгдэн заhагдаад, бууса шадарнь үбhэ тэжээл элбэгээр асаргданхай байгаа.

Мүнөө нүхэр Балдановай отара хонин бүриhөө хурьга абажа, кошарно-базова аргаар түлжүүлхэ гэhэн социалис уялгаяа бэелүүлхээр бэлэн.

МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ hУРАЛСАЛ

Механизаторай мэргэжэл шудалха зорилгоор совхоздо эмхидхэгдэhэн курсын түрүүшын хэшээл эмхитэйгээр үнгэргэгдэбэ. Курсада 25 хүн hурана, тэдэнэй тоодо: бригадирнууд, малшад болон залуу хүдэлмэришэд бии. Дүршэлтэй тракторист нүхэр Ц. Ш. Шагдаров, тракторна бригадын бригадир А. И. Пономарев, агроном Г. Ц. Цыденов гэгшэд курсада hуралсагшадтай хэшээлнүүдые үнгэргэнэ.

Д. Тогошиев.

Эрхим сэгнэлтэ

Зэдын аймагай эд хэрэглэгшэдэй холбооной бэлэдхэлэй конторын хүдэлмэрилэгшэд (директорынь нүхэр Б. Б. Бадаев) гурбадахи квартал соо hайнаар хүдэлжэ гараба. Хартаабха бэлэдхэхэ түсэбөө 217, үндэгэ—106,0 процент дүүргээ. Тиихэдэ арhа, ноohо бэлэдхэхэ түсэб холо үлүүлэн дүүргэгдээ, олзо оруулха хараашье баhал үлүүлэгдээ. Тиигэжэ Буркоопсоюзай мэдэлэй худалдаа наймаанай предприятинууд, эмхи зургаануудай хоорондо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ энэ коллективэйхид илажа, нэгэдэхи hуури эзэлбэ.

Зэдынхидэй амжалтые эрхимдэ тооложо, Буркоопсоюзай правлени болон Гүрэнэй худалдаа наймаанай, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком тэдэндэ дамжуулгын Улаан туг 500 түхэригэй нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулаа.

Ашаа зөөхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн Буркоопсоюзай мэдэлэй автобаза (директорынь нүхэр Молонов) мүн мүрысөөндэ илаhанда тоологдожо, республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

hайн сэгнэлтэдэ хүртэhэн эдэ коллективүүдэй ажалшад КПСС-эй ЦК-гай болохоёо байhан Пленумэй хүндэлэлдэ үшөө hайнаар хүдэлжэ, 1962 оной хараа түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ гэhэн социалис уялгануудые абаба.

Д. Димов.

Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ булта эдэбхитэйгээр хабаадая!

Ойрын 20 жэлэй турша соо СССР-тэ коммунис общество байгуулха зорилго хүн түрэлтэнэй түүхэдэ түрүүшынхеэ табигданхай. Манай совет арад Коммунис партиингаа хүтэлбэрээр коммунизм байгуулха түсэб амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Иимэ жаргалта hайхан үе сагта ажаhууха, hураха, ажаллаха золтой байhандаа омогорхонобди.

Энэ гайхамшаг сагта совет хүнүүдые, илангаяа үхибүүдые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай болоно. «Үхибүүдые ажалда, эрдэм ухаанда дуратай болгохо, залуу үетэниие коммунис ёhоной мэдэрэлтэй, ёhо заншалтайгаар болбосоруулха зэргэтэй, hургуулиин удха шанарынь ургажа байгаа үетэниие олониитээрээ хүмүүжүүлгын талаар улам дээшэлнэ» гээд КПСС-эй шэнэ Программа дотор заагдана. Мүн коммунизм байгуулагшын сахиха ёhо заншалай хуулиин гол гуримууд эндэ аржытар тодорхойлогдоhон байна бшуу.

hургуулида ороодүй, hургуулиин наhанай үхибүүдые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин республикымнай hургуулинуудта бэелүүлэгдэжэшье байгаа hаа, горитой дутуу дунданууд бии байhаар.

Үхибүүдые багаhаань хойшо, алхам бүхэндэнь хамтынгаа хүсөөр адаглан хаража, зүбөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гэртэхинэйнь, багшанарай, олониитын талаhаа анхарал багаар хандуулагдана. Жэшээлбэл, сулөөтэй үедөө город, hуурин тосхонуудта сэнгэжэ, наадажа ябахадаа, зарим үхибүүд элдэб таарамжагүй аашануудые гаргадаг, ниитын ёhо гурим эбдэдэг, тиигээд сахил журам hайтай үхибүүдтэ муугаар нүлөөлдэг байна. Харин тиихэдэ хажуугаарнь ябаhан, элдэб муу ааша гаргахыень хаража байhан олонхи хүнүүд эдэниие хорижо болюулангүй, бүри хэрэглээшэгүй болсоод, «намhаа саагуур, наранhаа наагуур» гэhэндэл, зорюута тойрожо гарадаг байха юм. Иигэжэ харууhа, захадууhагүй—зоргоороо hурашаhан үхибүүд нүхэдөө, танигдаhан, танигдаагүй ахамад зониие элдэбээр наадалдаг, хүндэлдэггүй, тамхи татадаг, наншалдадаг, үдэшэ орой элдэб газараар зайдаг, бутылка мэтын амhарта магазинда тушаагаад, архи абажа уудаг, гал түймэр табидаг, хамтын зөөридэ хоро хүргэдэг, эбдэдэг, үнгэржэ ерэхэдээ, тонуул дээрмэ хэдэгынь элитэ.

Республикынгаа ниислэлэй байдалые абажа харабал, үхибүүдые олониитээрээ хүмүүжүүлхэ талаар горитой дутагдалнууд бии. «Ниитын газарта, үйлсэдэ үхибүүдэй ямар сахил журамтай ябаха тухай» Улаан-Үдын горсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэриие олоной нюдэн дээрэ үхибүүд дүүргэнэгүй. Эндэ хэды баримтануудые дурдажа боломоор. 43-дахи hургуулиин III классай hурагша Горожанкин Юрий тэндэ hурадаг Клочихин Александртай сугтаа hаяшаг hүниин нэгэ час багта автобусто hуугаад ябаба. Теэд автобусой кондуктор, тэндэ hууhан хүнүүд тэрэниие «обёороогүй». Городой 3-дахи hургуулиин VI классай hурагша Прохондеев Николай Советскэ үйлсэдэ hүниин 10 часта эхэнэрнүүдтэ халдаа. Иимэ эшхэбтэр муухай ааша гаргажа байхыень олохон зон харабашье, тэрэниие болюулха, зохихо газартань дуулгаха гэжэ бодоогүй. 33-дахи hургуулиин IV классай hурагша Зарубин Анатолий «Прогресс» кинотеатрай хажуудахи скверик соо ноябриин 7-до hогтошонхой хэбтээ.

Үйлсөөр ябаhан зоной анхардаггүй, түрэлхидэй, зарим багшанарай үхибүүдээ хайша хэрэгээр орхижорхидог дээрэhээ заримашуул үхибүүдэй мүнгэ үйлсэдэ буляадаг «эдитэй» болоо. 2-дохи интернат hургуулиин IX-X классуудай hурагшад Иванов Аркадий, Манилов Валерий, Наумов Павел, Черепанов Николай сентябриин 23-да иимэ ааша гаргаа. Тэдэнэр городой түбтэ ерэжэ, удаа дараалуулан 20 үхибүүдые тоhожо тогтоогоод, үйлсөөр ябаhан хүнүүдэй хараhаар байтар, еэhэдөө нэгжэжэ мүнгыень абаhан байна. Бухыдев тэрэ үдэр 6 түхэриг 40 мүнгэ суглуулаад, 5 шэл улаан архи абажа уугаа. hогтоhон эдэ хүбүүд тэндэ дайралдаhан нэгэ хүбүүе байлгажа, мүнгэеэ гаргахыень баадхаба. Мүнгэ үгэхэгүйб гэхэдэнь, сохиhон наншаhан байна. Энэ үедэ олон зон хажуугаарнь тойрожо, бээз абаад гараhан байгаа.

Валентина Васильевна Кыштымовагай Людмила басаган (41-дэхи hургуулиин IV классай hурагша) октябриин 18-да Чистякова Галитай хамта магазинhаа нааданхайнуудые, үhэнэй будаг хулуухаяа байгаа.

Ниислэлэймнай Октябрьска районой 5-дахи hургуулиин III классай hурагша Шалин Виктор (12 н... гэрhээ тэрьедэн, арбаад хоногоор зольборжо яба... лонхой. Үнгэрхэдөө үйлсэдэ архи ууна, юумэ ху... Пономарев гэдэг хүбүүнэй 3 түхэригые ноябри... буляагаад, баригдаха болоходоо, хажуудань бай... hажаал хүндэ үгэжэрхёо. Хорихо болюулха ёh... рэ хүн мүнгыень «миниие унагааhан» гээд, ху... дүтэлүүлээгүй. Баргажанай «Половинка» тосх... классай hурагша Кожевников Геннадий эхынгээ... хэриг хулуугаад, Баргажанай адаг тэрьелжэ... байна. Тэндэхи III классай Шергин... сейе угдөө оруулаад, оёдолой мастерскойе... Улаан-Үдэ самолёдоор ниидэжэ ерээ. Теэд тэрэ... соо hууhан зон хоёр багахан үхибүүдэй зольбор... хые хараагүй гээшэ гү? Харабашье, хэрэглээши... лоод ябаа гэхээр, Саашадаа эдэ хоёр хүбүүд... Шалинтай нүхэсэжэ, Октябрьска райондо хулгай... байна.

Энэ мэтээр гэртэхинhээ зугадагшад Сэлэнг... гарайн, Хориин, Хяагтын аймагуудhаа город ер... ригдадаг.

Хэрбээ республикын город, hуурин, тосхон б... хүн зоной, бүхы түрэлхидэй, багшанарай, хүн... лэгшэдэй эмхитэйгээр эблэн орожо, үхибүүн бүр... гее алхам бүриие хододоо хараан соогоо байлгаа... үхибүүнэй гэртээ, hургуулидаа байхада, үйлсэ... тын газарта ябахадань, аха нүхэдэй хүмүү... ёhоор ходо заабарилжа, хорижо ябадаг болоо hа... бүүд эдэмы талаар зайха, тоомоо таhархаа боли... гуримтай, зэлдэр зулгы болохо, номоошье h... hайнаар үзэхэ hэн. Гэхэ зуура эрэгтэй, эмэгт... тэн бүхэн гэртээ, үйлсэдэ, ниитын газарта... шье даруу зохидоор, бүхы талаараа үхибүүдтэ... жэшээ боломоор ябаха, хүмүүжүүлхы шадабар... мэз саг үргэлжэ дээшэлүүлэн, тусхай ном су... уншажа, лекци дуулажа, үхибүүдые хүмүү... үүргэтэй ниитын элдэб организацинуудай, эм... гаанудай, эхэнэрнүүдэй, түрэлхидэй соведүүд... гуулинуудай хүдэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр хаб... эдэбхи үүсхэл гаргаха уялгатай ха юм.

ХҮНДЭТЭ ТҮРЭЛХИД, ЭРЭГТЭЙ, ЭМЭГТ... ХЭТЭН БҮХЭН! Үхибүүдэй гаргаhан таагүй б... шье абари аашые хэрэглэнгүйгөөр, зохихо хэми... гүйгөөр бү үнгэргэе. Айл бүхэн, хүн бүхэн ор... ронхи үхибүүдэй ямар ябадалтай байhые то... ходо адаглажа, буруу юумэ хээ hаань—хорижо... гаха газартань мэдээсэжэ ябаял!

Нэгэшье үхибүүнэй буруу харгыда орохогүй... ла хамтаараа хүмүүжүүлхы хүдэлмэридэ эмхи... хабаадажа, hургуулинуудтаа, багшанарта саг... түhалжа, үхибүүдые коммунис ёhоор хүмүүжүү... рэгтэ хубитаяа оруулаял!

И. ЩАПОВ, ПВЗ-гэй электро-заhабари... цехэй электрообмотчигуудай бриг... бригадир, СССР-эй Верховно Соведэй де...
Д. БАЗАРЖАПОВА-ЛИНХОВОИНА, Сэл... аймагай Оронгын дунда hургуулиин hурга... Буряадай АССР-эй габьяата б...
А. МИРОНОВА, Улаан-Үдэ городой Сов... районой милициин отделениин дэр... үхибүүдэй таhалгын инспектор.

***

РЕДАКЦИhАА: эдэбхитэ нүхэд, СССР-... ховно Соведэй депутат И. Щапов, габья... Д. Базаржапова-Линховоина, милициин... та хүдэлмэрилэгшэ А. Миронова гэгшэд... дые хүмүүжүүлгэдэ бүгэдөөрөө хам оро... тон шухала удхатай үүсхэл, хандалта-б... габа.

Коммунизм байгуулгын гурбан гол, ... таhаршагүй холбоотой талануудай нэг... хүниие хүмүүжүүлэн болбосоруулха зо... дотоор бэелүүлхэдэ энэ үүсхэлынь түh... болохо байна.

Ниитын организацинуудта, эмхи зург... эхэнэрнүүдэй, түрэлхидэй соведүүдтэ, h... нуудта, айл бүхэндэ энэ хандалга-бэша... шэн хэлсэжэ, hанамжа, дурадхалнуудаа... да бэшэхыетнай, үхибүүдые хамтаараа... жүүлхэ шухалын шухала хэрэгтэ эдэб... хабаадахыетнай туйнабди.

Намтарай эхин

Үбэлэй наран хадын саагуур хорГодожо, үдэшын боро хараан Шэнэhэтэ нютаг дээрэ болонхой. Баруун хойто зүгhөө хүйтэн жабар үлеэжэ, үрхөөр гараhан утаан газарта хүрэн алдаад, агаарта тунан дэгдэшэнэ. Үндэр столбнуудта үлгэгдэhэн электрын лампочканууд hалхинда сэрбэлзэн, шэжэм утаhад утаар шэнхинэн дуугаа татана. Эгээл энэ үедэ Шэнэhэтын зүүн урда зүгтэ байдаг hүнэй фермын hаалишад үдэрэйнгөө ажал дүүргэжэ, гэр тээшээ бүлэг бүлэгөөрөө гэшхэлнэд. Жабартай хүйтэн үдэшэшье hаа:

Шэрэмхэн булад тахыешни
Шэнхинэсэ хатарха мэрин байха.
Сээжэнхэн алаг зүрхыешни
Сэнгүүлэн жаргуулха нүхэр
байха

гэжэ басагадай хонгёо хоолойгоор татахада, холо саагуур дуунай сууряан зэдэлнэ. Иигэжэл сэнгүү зугаатай нүхэдөөрөө дуулалдажа ябаhан Света басаганай досоо гэнтэ муу болоод, үнихэн тохёолдоhон ушар hанаандань оробо...

...Аглаг дайда хүхэ ногоогоор хушагдажа, хүхын дуунай үе ерээд байгаа. Залуушуул үдэшэ бүри клубтаа сугларжа, хүхюун зугаатай хатар наада үүсхэнэ. Хододоол энеэдэтэй зугаатай Света басаганшье ханинарhаа нэгэтэшье гээгдэнэгүй. Теэд нютагай нэгэ хүбүүн П. гэгшэ архиин халуунтайгаар клубта ерээд, Светые ходо дахадаг болобо. Света ушарыень ойлгоходоо, «Ши бидэ хоёрой хоорондо юуншье бүтэхэгүй, энэ ябадалаа орхи» гэжэ сэхыень хэлэбэ.

Нэгэ хэдыхэн үдэрэй үнгэрhэнэй удаа Света фермэhээ гэртээ бусажа ерэхэдээ, иимэ байдалтай ушарба. Нютагай нэгэ үбгэжөөл ама халамгайшаг, столой саана hуунхай, эсэгэтэйнь хөөрэлдэжэ байба. Света юунэйшье болоhые ойлгоогүй, дэгэлээ тайлажа байтараа, комод дээрээ эреэн алаг бүд харажархёод, «энэмнай иихэдээ хадагтай хадам ерэбэ гээшэ гү» гэжэ hанахадаа, эхэ эсэгэ хоёройнгоо шарайе ээлжээгээр хараад зогсошобо. Зүрхэниинь түргэн сохилон, нюурынь халуу бусалхадал гэнэ.

— Зай, ахатан, залуушуулнай юун гэжэ өөhэдөө хөөрэлдөө юм, тэрээгээрнь лэ болохо гүбди даа,— гэжэ Светын эсэгэ үнөөхи үбгэндэ хэлээд, басаган тээшээ эрьен хаража, харюу хүлеэнэ. Тиихэдэнь Света хоёр алхам урагшаа болоод:

— Би тэрэ хүбүүндэтнай хадамда гараха тухай үгэеэ үгэхэhөө байтагай, ойн ухаандаашье оруулаагүйлби. Юу бодоод тэрэтнай таниие эльгээгээб, мэдэнэгүйб. Иимэ ямар гурим байдаг юм?—гэжэ хэлээд, газаашаа гүйжэ гарашана...

Эреэхэн хадаг аяга архи хоёроор шиидхэхэ гэhэн «ехэхэн хэрэгэйнгээ» буруу hүрэхэдэ, үбгэжөөл абяагүй гаража ошохо баатай болоо hэн.

Энэ ушарые нютагай заримашуул өөрынгөө ухаанда өөрынхеэрээл болдоошье, хэлсээшье юм аабза. Теэд тэдэнэй олонхинь Светые зүбөөр ойлгоhон байгаа. Халуун зүрхэнэй үгөөр ойлголсожо, гэр бүлэ болодог гээшэ ааб даа. Иигэжэ хэлсээгүй аад, худые эльгээhэн залуу нүхэрнай Светын арюун сэдьхэлые энээгэрээ хүндэхэб гэжэ ойлгоогүйнь гайхалтай...

Энэл ушар hанаандань ороод, Света нэгэ хэды соо абяагүй ... юм.

Светлана Батуева «Эр... хозой 7-дохи фермэ дээр... шынгээ жэл hаалишанаар... Жэл хүрэхэгүй саг—бага... зор. Теэд энэ хугасаа соо... hаалишанай мэргэжэлые h... далаад, фермынгээ түрү... зэргэдэ гаранхай. Түрүүш... үнеэ даажа абаад хүдэлж... да, балайшье хүнгэн бэшэ... залуу hаалишанда тэрэн... басаган Софья Бочиктуева... ша hаалишан Дашима Д... болон бусад ходо туhалда... үгэдэг байгаа. Нүхэдэй ту... жаар, өөрынгөө оролдолгоо... лана Батуева байгша оной ... соо үнеэн бүриhөө 1540 ... hаагаа. Совхозой дирекци... партийна эхин организаци... риин революциин 45 жэ... hайндэрөөр дашарамдуулан... шүүлэй тоодо hаалишан С... Батуевае Хүндэлэлэй гр... шагнаа.

Залуу hаалишан шагн... тэhэндөө бүри урмашан... дүүрэтэр бүри эршэмтэй... хэ, үнеэн бүриhөө 1800 ... hааха уялгаяа үлүүлэн ... гэжэ үгэеэ үгэбэ.

Хүн бүхэндэ өөрын «даб... жэ байдаг. Энэ дабаагаа ... гаталжа захалаа. Иигэж... далай урдаhаа сэхэ хара... маар шударгы ябаhан зон... амжалта, нүхэдэй хүндэ... инаг дуранай ерэхэнь лаб...

В. Са...

Мухар-Шэбэр.

Түрэл орон доторнай

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ДУШАНБЕ. КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй зарлагдаха болоhондо Таджикистанай ажалшад ехээр hонирхоно. Республикын завод, фабрикануудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд шэнэ зорилгонуудые хараалан, долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхые эрмэлзэнэ. Жэшээлхэдэ, Душанбейн бүд нэхэлгын комбинадай бүд нэхэлгын нэгэдэхи фабрикын коллектив мүнөө үдэр бүхэндэ түсэбhөө гадуур хоёр мянга хүрэтэр метр бүд нэхэжэ гаргана. Бусад олон коллективүүд мүн лэ иимэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байнхай.

КРИВОЙ РОГ. Таби гаран ондоо түхэлэй горно машинанууд болон механизмуудые hүүлэй hарануудта «Гипрорудмаш» гэжэ институт бүтээжэ гаргаа. Эдэ бүхы машинанууд Криворожско уурхайн шахтанууд болон карьернуудта туршагдажа байнхай. Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумые эрхимээр угтахын тулада ажалшадай бэлэдхэл хэжэ байхада Кривбасстахи Социалис Ажалай Герой Александр Ростальнын мэдээжэ бригада иимэ уялга абаа. Ашагта малтамалнуудай бүтээсэ ехэтэй шэнэ бүлэг түхеэрэлгэнүүдые түргэнөөр туршажа дүүргэхэ. Урдань иимэ агрегадуудые туршахын тулада жэл шахуу саг хэрэгтэй болодог байгаа hаа, мүнөө hара хүрэхэгүй саг соо туршагдана.

(ТАСС).

ЭРХҮҮГЭЙ ОБЛАСТЬ 33 МИЛЛИОН ПҮҮД ТАРЯА ТУШААБА

Ажалай илалта туйлаhантайнь — гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэнтэйнь дашарамдуулан, Эрхүүгэй областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет халуунаар амаршалаа. 33 миллион пүүд таряан Эхэ оронойомнай амбаарта хаагдаhан байна.

Областиин колхоз, совхозууд өөhэдыгөө үрэhөөр хүсэд хангаа. Долоон жэлэй табадахи жэлдэ ороohо таряа бүри элбэгээр абахын тулада область дотор миллион шахуу гектар — нёдондонойхидо орходоо нилээд ехэ намарай тарилга хэгдэhэн байна. Тэдэндэ нэмэлтэ тэжээл үгтөө.

(ТАСС).

ТРАКТОРИСТ ЯКУБ УСМАНОВАЙ АЖАЛАЙ ЭЛИТЭ ЕХЭ АМЖАЛТА

САМАРКАНД. «Ударник» совхозой механизатор Якуб Усманов ажалай ёhотойл габьяа гаргаа. Тэрэ арбан табан үдэрэй турша соо 1745 гектар талмай дээрэ намарай ороohото ургамалнуудые таряа. Зургаан сеялкэтэй «С-80» тракторaар хүтэлбэрилхэдөө, үдэр бүхэндэ дундазаргаар 116 хүрэтэр гектарта тарилга хэдэг байгаа. Энэнь нормоhоо хоёр шахуу дахин ехэ болоно.

КПСС-эй ЦК-гай болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ зорюулан, энэ түрүү ажахын бусадшье механизаторнууд ажалай вахтада жагсанхай.

(ТАСС).

ТАБА МЯНГАН ЖЭЛЭЙ СААДА ТЭЭ МАЛТАГДАhАН ШАХТАНУУД

Шулуун зэбсэгтэ үедэ малтагдаhан шахтануудые Ленинградай археологуудай экспедици Белоруссиин газар дээрэ Волковыск шадар олоо. Энэ хадаа Советскэ Союзай газар дээрэ анха түрүүн олдоhон иимэ шахтанууд болоно.

Мэргэжэлтэдэй hанамжын ёhоор, шахтанууд 4-5 мянган жэлэй саада тээ малтагдаhан байгаа. Нэлэнхы зузаан сагаан шохой соо хэбтэhэн томо сахюурнуудые абахын тулада неолидай үедэ эдэ шахтанууд малтагдаhан байгаа.

Экспедициин олоhон зүйлнүүд: шулуун зэбсэгтэ үеын горнягуудай багажа зэбсэгүүд Ленинградта асарагданхай. Бугын эбэрээр хэгдэhэн малтуурнууд илангаяа hонирхолтой байна.

(ТАСС).

ОРОН ДОТОРХИ ЭГЭЭН ТОМО ПОЛИГОН

Тракторнуудые туршаха орон доторхи эгээн томо полигон Кубаньда түхеэрэгдэжэ байнхай. Машинануудай хүдэлмэриие сагай элдэб олон янзын уларилда туршан шалгаха хэдэн олон тусхай камеранууд эндэ түхеэрэгдэхэ юм. Барилгашад бетоноор хушагдаhан харгынуудые заhаа, элдэб олон янзын hаад хаалта болохо зүйлнүүдые түхеэрээ.

ХҮДӨӨГЭЙ БАРИЛГАНУУД ОЛООР БОДХОГДОНО

Витебскэ областьдо мүнөө тон олон — мянга шахуу барилганууд бодхогдожо байнхай. Мал ажалай байранууд, культурно-ажаhуудалай эмхи зургаануудай байшангууд эндэ баригдана.

(ТАСС).

300 ТОННО ХЛОПОК

Андижанска областиин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор Мамаджан Дададжановай суглуулhан хлопогоор миллион метр бүд нэхэн гаргажа болохо байна. hара бага үлүүтэй сагай турша соо хлопок ургуулан абадаг энэ түрүү хүн машинын бункерhаа 300 тонно хлопок абажа, даалгабаряа гурба дахин үлүүлэн дүүргээ.

(ТАСС).

АВТОМОБИЛЬhАА ТҮРГЭНӨӨР ЯБАДАГ ТРАКТОР

Липецкэ завод туршажа үзэхын тулада түргэнөөр ябадаг трактор бүтээжэ гаргаа. Энэ трактор ямаршье тааруугүй газараар hаадгүйгөөр ябажа гарадаг байна. Трактористда таарамжатай байхын тулада кабинань али бүхы талаhаа шэллэгдэнхэй, зөөлэн hууритай. Тиихэдэ багажа зэбсэгүүдые автоматическа аргаар шагтагалха тусхай түхеэрэлгэтэй юм.

Трактор автомобильhаа дутуугүй шахуу түргэнөөр ябадаг. Энэ трактор часай турша соо 40 километр хүрэтэр түргэнөөр ябажа шадаха юм.

Мэргэжэлтэдэй hанамжын ёhоор, шэнэ трактор Липецкэ тракторна заводой бүтээhэн эгээл эрхим машинануудай нэгэниинь болоно.

(ТАСС).

МОСКВА. Теплицэнүүд дотор микроклимат байгуулха «КАР-2» гэжэ шэнэ автомадые СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын прибор бүтээлгын Түбэй туршалгын-конструкторска бюрогой инженернүүд үбhэ ногоо ургуулха хэрэгые эрхилдэг Бүхэсоюзна институдай эрдэмтэдтэй хамта байгуулаа юм. «КАР-2» гэжэ автомат гэрэлтүүлдэг лаампануудые автоматическаар носоодог, унтараадаг, агаарай температурые, хүрьhэнэй шиг нойтые тааруулдаг, уhалалга болон вентиляци хэдэг юм. Зураг дээрэ: инженернүүд В. Р. Некрасов (зүүн таладань), Л. А. Пронкин «КАР-2»-ой нэгэ блогые тааруулжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

өдэр
текэ
лериин
эр

Алдарта манай артиллеристнүүдтэ амар мэндэ!

...Сэрэгэй ...бурхан“

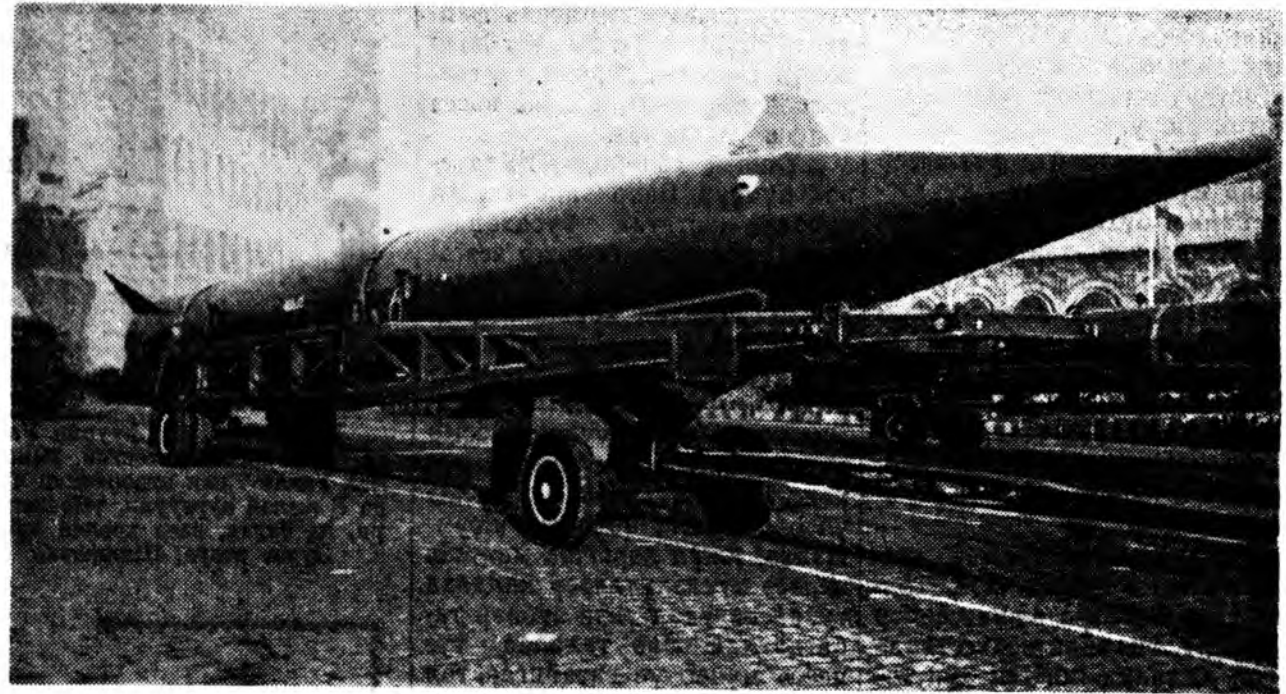
...ерие сэрэгэй «бур...д манай Россида үни...эдэг заншалтай бай... үгын гүнзэгы удхые ...оо хамгаалгын Агуу...й жэлнүүдтэ артил...ябахадаа гүнзэгыгөөр бэлэйб. Артиллери ...е һүрдөөдэг, өөһэ...ябаган сэрэгые зориг... бэлэй. Дайнай һүүл...нүүдтэ суурхаһан, ма...тада ехэ үүргэ дүүр...Катюшын» фронт шэг...жо ябахада, «ябаган ... хараад:—«Катюша» Хүхюу шанга тулал...лохонь лэ гээшэ», — малгайнуудаа өөдэнь ... үдэшэгшэ бэлэй. ...улалдаан соо энэ най...ень «Катюшын» дүүр...айһан ушарые би һа...б. Ямаршье бэхижэл...а хоргодон шэбээлһэн ...арые «Катюшын» ...үсэн улаан бурмаар ...ородой «Ура!», илал...э добтолго зэдэлүүл...а.

...ери сээшэ өөрын ...үхэтэй. Янза бүриин ...нууд саг сагтаал сэрэ...ан» байжа, Эхэ орон...олһон дайсадһаа бэеэ ...а хэрэгтэ нангин уял...гэн ерэдэг.

...үедэ «Катюшаһаа» ...эй, гайхамшаг шэди...нэ артиллери манай ...байгуулаа, манай ар...тнар тэрэнииень бү... шудалаад, амгалан ...оо сэнхир тэнгэриин ... арад олонойнгоо ...алита ажалые хэзээ...лан хамгаалхаар бэ...

...н һуудалай түшэлгэ, ...артиллери мандаг. ...эбсэгээ эмээллэһэн ...артиллеристнар суурхаг!

Ц. Номтоев,
запасай офицер,
артиллерист.

МОСКВА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ойн һайндэр. Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй парад ноябриин 7-до Улаан-талмай дээрэ боложо байна. Зураг дээрэ: ракетнэ техникэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Буряадай мэдээжэ уран зохёолшо Жамсо Тумунович Тумунов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаадажа, дайшалхы олон орден ба медальнуудаар шагнагдаа бэлэй. Тэрэнэй «Дайнай үеын зохёолнуудһаа» гэһэн ном үнгэрэгшэ жэлдэ хэблэгдэн гараа һэн. Тэрэ ном соонь манай мэргэн буудагша-артиллеристнүүдтэ зорюулагдаһан шүлэгүүд олон. Манай алдарта артиллеристнүүдтэ зорюулжа 1941 ондо бэшэһэн нэгэ шүлэгынь толилхо зуураа, мүн поэт Цэдэн Галсановай Жамсо Тумуновта зорюулһан шүлэглэмэл «Ханда—Катюша» гэжэ миномётчигой шог хөөрөө гаргалсахамнай.

Жамсо ТУМУНОВ

ҮХЭР БУУ ТОДХООТОЙ БАЙНА

Каска малгайтан,
Хас тамгатан,
хажуу тээшээ!
Тархяа үргэ,
Тахимаа сэхэлэ,
бузар нохой!
Буудагдахаһаа урид,
Булагдахаһаа түрүүн
намайе шагна!
Хаанаһаа ґараабши,
Хэнһээ түрөөбши,
үбэштэй буруу!
Алууршаниие энхэрһэнээ,
Тонуулшаниие тэжээһэнээ
эхэш мэдээгүйл!
Үндэр байшантуудай
Үнэһэн болоходо
энеэдэг байгааш!
Доромжолотдоһон эхын
Нёлбоһые харахадаа
ханадаг байгааш!
Теэд мүнөө манай гарташ,
Нёлбоһоо арша, нидхээ үргэ—
буу тодхоотой байна!

1941 он.

ХАНДА—КАТЮША

(Гвардиин миномётчигой хөөрөөн)

Берлинэй үйлсын тэг дундаһаа
Бэшэг амарагтаа ябуулаа һэм,
Илалтын баярай дундаһаа
Итгэжэ Хандадаа захюулаа һэм:

«Мининнгээ Катюшын нэрэһээ,
Мэндэ сайханиие хүлеэгыш даа.
Мининнгээ бусажа ерэтэр,
Мэеэрхэн жүтөөрхэнгүй байтыш даа.

Инаг Катюша бидэ хоёр
Илалтынгаа түрые хэбэбди,
Эхэ орондоо салют-мэндэ
Эршэтэ галаараа үргэбэбди».

Иимэхэн бэшэг бэшэхэдээ,
Инагаа һанаандаа шоглоо һэнби.
Ханилсан гансахан Хандынгаа
Халуухан дурыень шалгаа һэнби.

Хиитаанай хярые дабуулаад,
Хиргажа галаараа байтарамнай,
Ханилсан гансахан Хандаһаам
Харюугай бэшэгхэн ерэһэн юм:
«Катюша гэнэ гүш? Таанарта
Халуухан баясхалан хүргэнэм...
...Хамта бусажа ерэхынтнай,
Хамта жаргажа һуухынтнай
Халуухан юрөөлхэнөө үргэнэм.
Хуримайтнай үдэр уттуулан,
Хуряалгаяа дүүргэжэ байнабди.
Сагаан каравайгаа үргэжэ,
Сагаан эдеэгээ дээжэлжэ,
Илагшадаа хүлеэжэл байнабди».

Иимэхэн бэшэг абахадаа,
Инагаа һанаандаа озоо һэнби.
Ханилсан гансахан Хандаяа:
Катюша,—гэжэ нэрлээ һэнби.
Талынгаа, майлынгаа тариянда
Тракторaa жолоодон ябахадам.
Катюша — гансахан Хандамни
Хажуудам инаглан хөөрэдэг юм:
«Хара һанаандаа, нээрээшье,
Катюшатай болошоо ха гэгшэ һэм.
Инагай нэгэл шог ха гэжэ
Энгээрээ зүнгөөрөө мэдэгшэ һэм».
Иимэхэн үгыень дуулахадаа,
Инагтаа уламаар дурланхайб.
Ханилсан гансахан Хандаяа:
Катюша,—гэдэг болонхойб.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

Командир буугаа олобо

Ленинградай артиллериин түүхын музейн научна хүдэлмэрилэгшэ К. В. Сотина экскурсантнуудые дахуулжа, нэгэ ехэ буугай хажууда асарба. Томо буугай булад сэмгэн адар томо һуурияа тулгалан, өөдөө хараад һуужа байба. Буугай халхабшын ногоон шэрэдэ урдань болоһон дайнай мүр сараа—хонхорхойнууд болон буугай тобшын һабардаһан газарнууд элеэр харагдана.

—Энэмнай 152 миллиметрэй № 7214 гаубица-пушка гээшэ. Энэ буу 1943 оной августын 3-да Курск шадархи байлдаанда байлсаад, Австриин ниислэл—Венын заха тулатар ошоһон, иимэ ута дайшалхы замда ябажа гараһан юм. Сержант Луневай командалдаг энэ буугай эрэлхэг зоригто расчёт дайнай үе соо 3021 дахин буудаа. Энэ буу 84 добтолго сухарюулаа, фашистнуудай 8 танк, 14 ехэ буу, 19 пулемёт, 42 автомашина, хэдэн зуун дайсадай солдадууд болон офицернүүдые үгы хэһэн байна. Гаубицын расчёдой фотографи эндэ байна. Түрүүшын зэргэдэ, зүүн таладань сержант Лунев байна.

Экскурсантнууд тэрэ фотографи хаража эхилбэд. Тиигэжэ байтараа нэгэниинь: «манай Свердловско областьдо Луневай эжынь байдаг, хүбүүнтээ ходо бэшэг абалсадаг, эжынь адрес танда үгэхэдэмнай болохо» гэжэ хэлэбэ.

Хуушанай артиллеристнүүдтэй бэшэг абалсажа байдаг музейһээ үглөөдэрынь Луневай эжыдэ, Свердловско область тээшэ бэшэг эльгээгдэһэн байба. Нэгэ хэды саг үнгэрһэн хойно музейн хүдэлмэрилэгшэд Троали Павлович Луневһаа өөрһөөнь бэшэг абаба.

№ 7214 гаубица-пушкын командир ябаһан Лунев Кривой Рогто байдагби. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Кривой Рогой металлургическа заводто заводой түмэр замай паровозой машинистаар хүдэлдэгби гэжэ мэдээсэбэ.

«Би өөрынгөө дайшалхы нүхэдые мартагшагүйб, тэдэнэй зариманта йнь бэшэг абалсадагби. Тиибэшье манай үнэн гаубица хаана байдаг бэ гэжэ мэдэдэггүй байгааб. Мүнөө, тэрэмнай музей соо байна гэжэ дуулахадаа, нүхэрөө олоһондол адли, үнэн зүрхэнһөө баярлааб. Ленинград ошожо, өөрынтөө буу хараха ехэ дуратайб»,—гэжэ Т. П. Лунев бэшээ һэн.

...Урданай сэрэгшэ мэнэ һаяшаг Ленинград ошожо, музейдэ ороо. Энгэртээ орденуудай лентэнүүдтэй туранхайшаг хүн өөрынтөө буугай хажууда үни удаан байжа, ехэ анхаралтайгаар, дурлангяар тэрэнээ хараашалба. Хожомынь № 7214 гаубица-пушкын расчёдой хабаадалсаһан нэгэ хэдэн шанга байлдаанууд тухай музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ болон тэндэ байһан хүнүүдтэ хөөрэжэ үгөө.

В. Паллон.
(ТАСС-ай корр.).

АЙЛ БҮХЭНДЭ— ГАЗЕТЭ

«Айл бүхэндэ — газетэ» гэһэн зорилго урдаа табижа, мүнөө жэл Сэлэнгын аймагта хэблэл захюулан тарааха 250 нүхэд эршэмтэй шангаар ажаллажа байнад.

Октябриин 20-һоо эхилэн аймаг дотор газетэ, журнал захюулан тарааха һара соносхогдоод, ябажа байнхай.

Газетэ, журналнуудые захюулан тарааха һайн дуратаниие, мүн хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдые суглуулан, аймагай семинар-инструктаж үнгэргэгдэһэн байгаа. «Союзпечатиин» аймагай эмхидхэгшэ нүхэр Демиденко газетэ, журнал захилгын ябаса тухай, урдахи зорилго тухай радиогоор үгэ хэлээ.

Эдэ бүгэдын ашаар мүнөө жэл Сэлэнгын аймаг дотор газетэ, журнал захилга нёдондонойхидо орбол һураггүй һайнаар ябажа байнхай. Нёдондо газетэ, журналнуудые захилгын кампаниин бүримүһэн дүүрэһэнэй һүүлээр тоолоод үзэхэдэ, дүн хамтадаа оройдоол 30.500 түхэригэйхи захигдаһан байгаа бэлэй. Харин мүнөө жэл ноябриин 1-нэй мэдээгээр аяар 32.000 түхэригэйхи захигдаһан байна. Теэд ноябриин 1-һээ хойшо захилгын кампаниин дүүрэтэр хэды ехэ саг үлэнэб, энэ үе соо али зэргын ехэ ажал хэжэ болохо гээшэб?

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Культурын эрхим һайн ордонтой, хэдэн олон эрхим клубууд, улаан булангууд, культбазанууд бии. Библиотекэнүүдтэнь хэдэн арбаад мянган ном бии. Мүнөө жэлшье колхозниигуудынь олон тоото газетэ, журналнуудые захяа. Эндэ газетэ захилгын тусхай пункт нээгдэһэн байгаа. Колхозой центрэй 690 уншагшадай 300 хүниинь захилга эхилһэн түрүүшын 15 хоногой турша соо хамта дээрээ 1684 түхэригтэ газетэ, журнал захиһан байна. Холын гүүртэ, отарануудай малшад илангаяа эдэбхитэйгээр олон янзын газетэнүүдые захина. «Байгал» гэжэ журнал ноябриин 1-нэй мэдээгээр колхозой 70 гэшүүд захяад байнхай. Ноябриин 15 болотор хэблэл захилгын хүдэлмэриие тус колхоздо бүхыдэнь дүүргэхэ гэһэн зорилго табигданхай.

Мүн Сэлэнгын аймагай эгээн зүүн захын колхоз—«Улаан Оронгые» абажа үзэе. Кибилинэй бригадын, Янгаажан, Нарһата толгой, «Культура» гэхэ мэтын нютагуудай малшадай дунда газетэ, журнал захюулха хүдэлмэри, мүн бүхыдэнь центральна газетэ, журнал захиха кампани түгэсэжэ байнхай. «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд ноябриин 1-нэй мэдээгээр 1800 түхэригэй газетэ, журнал захинхай. Мүн колхоз өөрөө клуб, улаан булан, культбазануудта гэжэ 547 түхэригэй элдэб газетэ, журналнууд захиһан байна. Иимэ жэшээнүүд аймаг дотор олон.

Бүхы дээрээ энэ ажалай һайн ябажа байбашье, мүн нилээд олон дутагдалнууд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

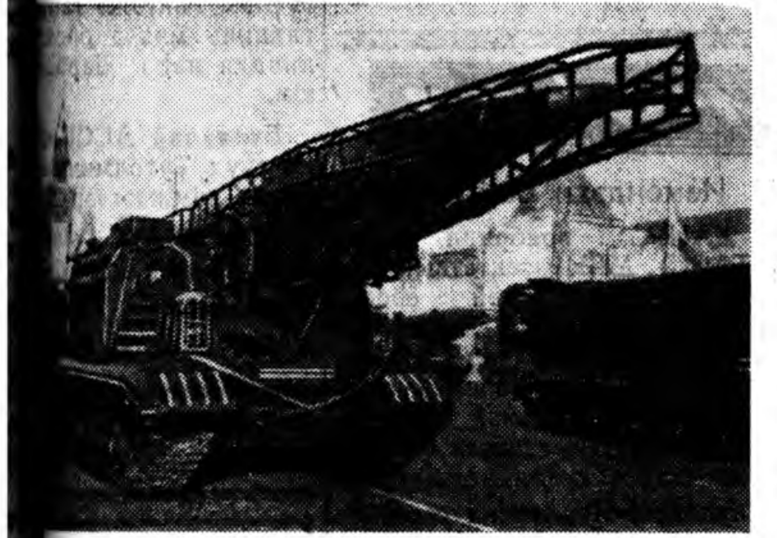
Хүдөө нютагта, үндэһэн буряад зоной үхибүүдые һургажа, буряад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг аад лэ, олохон багшанар «Буряад үнэн» газетэ захижа абанагүй. Иимэ байдалые зохисотой гэжэ тоолохын аргагүй ха юм. «Буряад үнэн» газетые захидаг, үдэр бүри уншадаг байбал, агитаторай, лекторэй, элидхэлшын үндэһэн хэлэн али зэргын уран хурса болохо байгаа гээшэб? Тэдэнэр малшад, таряашадтай, юрын буряад зонтой али зэргээр хөөрэлдэхэ байгаа гээшэб?!

Газетэ, журнал захилгын мүнөө жэлэй кампаниин үшөө нэгэ дутагдал юун болоноб гэхэдэ, мэргэжэлтэд өөһэдынгөө ажалда туйлай ехэ туһа хүргэхэ газетэ, журналнуудые үсөөнөөр захина.

Сэлэнгын аймагта «Буряадай залуушуул» гэжэ газетэ (ородшье, буряадшье хэлэн дээрэ) захилга тон муугаар ябана. Комсомолой эхин организацинууд, райком иимэ байдалые һанаа амар хаража һууна.

Түбэй газетэ, журналнуудые захилга дүүрэхэ сагынь дүтэлөө. Захилгын түсэбые сүм, үлүүлэн дүүргэхэ, айл бүхэниие ерэхэ жэлдэ хэдэ хэдэн газетэ, журналаар хангаха гээшэ—хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй, партийна болон ниитын эмхинүүдэй нэрэ түрын хэрэг мүн.

Л. ДАШИЕВ.

...А. Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ...тэ Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй парадта хабаадал...нэ техникэ ябажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

МОСКВА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 45 жэлэй ойн һайндэртэ Москвагай гарнизоной сэрэгүүдэй парадта хабаадалсаһан самоходно артиллери ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

Малшадта һайн байра хэрэгтэй

Хэнэйшье мэдэһээр, малшадай ажал хэрэгүүд харюусалгатай бэзэ. Тиимын тула тэдэниие һайн гэр байраар, мүн соёлой талааршье жэншэдгүйхэн хангажа байха гээшэ хүдөө нютагай хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй нангин уялга болоно. Гэбэшье зарим нютагуудаар малшадые һайн гэр байраар хангаха хэрэг үшөөл хайхарагданагүй. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой хүтэлбэрилэгшэд холын үбэлжөөндэ гараһан малшадтаа анхарал багаар табидаг байна.

Мүнөө үбэл Ойбой гэжэ газарта колхозой нэгэдэхи отделениин арбаад малшад 400 гаран мал харууһалхаар гаранхай юм. Теэд тэдэнэй байдаг гэр һайнаар амархын аргагүй. Юуб гэхэдэ, хана, үһөөнь харлашанхай, сагаадагдаһанай тэмдэггүй байхаһаа гадна, пеэшэнэйнь шанар муутайгаар хэгдэһэн дээрэһээ утаан һөөргэдэжэ, үүдэеэ сэлижэ утаагаа гаргаха баатай болоно. Энэ нютагтань яһала һайн гэр бии. Теэд тэрэниие малшадта заһабарилжа үгэхэбди гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй найдуулһаар һара үнгэржэ байна. Колхозой зооветмэргэжэлтэд холын гүүртэнүүдээр тон үсөөн ябана. Дурсагдаһан дутагдалнуудые зайсуулжа, малшадые һайн гэр байраар, культурна талаар хангажа байхын тулада «Восточные Саяны» колхозой хүтэлбэрилэгшэд дары хэмжээ абаха ёһотой.

С. Ардуев.

Хэзээ хүсэндөө орохо юм?

«Эрдэм» совхозой түбтэ 1961 оной үеэр парикмахерска, фотографи болон оёдолой мастерскойн байрануудые барижа эхилһэн юм. Теэд эдэнь эндэхи 400 гаран үрхэтэ айлтай тосхоной зониие мүнөөшье болотор хангажа эхилээдүй байһаар.

Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдком энэ асуудалаар хэмжээ абахаяа яана гээшэб?

Д. Лопилов.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ АЖАЛ ...ЭЛМЭРИИН ЗАРИМ ДҮНГҮҮДҺЭЭ

...й һургуулиин хол... бэхижүүлхэ, арадай ...эргые саашадань хүг... Хуулиин абтаһанһаа, ... XXII съездын түүхэ...ринүүдэй гараһан саг... республика доторнай ...болбосоролой асуудалаар ...лмэри хэгдэһэн байна. ... ажабайдалда, оло... туһатай ажал хүдэл...лаха зуураа, тэдэнэй ...н политехническэ эр... дээшэлүүлхэ гол зо... һургуулинуудай урда ...йха юм.

... гурбан жэлэй турша ... жэлэй 107 һургуули ... дотор байгуулагдаа, ...уудта долоон жэлэй ... найман жэлэй бол... долоон жэлэй бү...нууд найман жэлэй ... онойхитой жэшэбэл, ...инуудай тоо эли тодо ... юун дээрэһээ болооб ... һургуулинууд томод... али найман жэлэй ...инуудтай ниилүүлэгдэ... ...эрхүү хэмжээ ябуул...шье хэгдэхэ.

...3 оной һуралсалай шэ...дэ ниитын найман жэ... һуралсал бүрин бэе...хараалагдана. Теэд...шэ һуралсалай жэлдэ ... сомоной 30 гаран ...убликын 213 һур... ниитын һуралсал ... бэелүүлээ һэн. ... Бэшүүрэй, Яруунын, ... Хойто Байгалай бо... аймагуудай бүхы үхибүүд һуралсана. Тэрэшэлэн һураха наһанай үхибүүдые бүрин элсүүлжэ шадаһан һургуулинууд аймаг, город бүхэндэ улам олошорно. Баргажанай аймагай эгээл холын Сахуулиин найман жэлэй һургуулиие абаад үзэе. Тэндэ бүгэдэ ниитын һуралсал бэелүүлхын тула таатай зохид эрхэ байдал хангагданхай: зуун хүнэй байха хамтын һайн байра баригдаа, мүн совхозһоо, һургуулиин ажахыһаа хангагдадаг столово эмхидхэгдээ. Һургуулиин директор нүхэр А. Х. Филипповэй хүтэлбэри доро бүхы багшанарынь бүгэдэ ниитын һуралсал бэелүүлхэ али бүхы хүдэлмэри эмхитэй зохидоор ябуулна. Һургуулиин һуралсалай, материальна түхеэрэлгые бэхижүүлхэшье талаар нилээд юумэ хэгдээ.

Дунда һургуулинуудые үйлэдбэриин һуралсалтай болгон хубилгаха талаар үнгэрөөшэ гурбан жэлэй туршада мүн лэ олон хэмжээнүүд бэелүүлэгдээ. Мүнөө жэлдэ 10 жэлэй 30 һургуули үйлэдбэриин һуралсалтай болоо. Үлөөшэ 14 һургуулимнай хойто жэлһээ хожомдонгүй тиимэ болгогдохо.

Дунда һургуулинуудые хубилган эмхидхэхэ гээшэ ехэ харюусалгатай, орёо хэмжээ ябуулга болоно. Юундэб гэхэдэ, шэнэ түхэлэй дунда һургуулинууд үхибүүдтэ юрэнхы эрдэм олгохоһоо гадна, тэдэниие ажал хүдэлмэридэ түгэс дадхааха, мүн тэдээндэ шухала мэргэжэл олгохо бшуу: Тиимэһээ материальна түхеэрэлгэнүүдыень улам һайжаруулха, хажуу тээһээнь туһаламжа үзүүлхэ шухала байна. Зарим промышленна предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ үүргэеэ тон зүбөөр ойлгожо, һургуулинуудта оролдосотой һайнаар туһалдаг. Жэшээнь, Улаан-Үдын сэмбын фабрикынхид 35-дахи дунда һургуулитай саг үргэлжын холбоо барисаа байгууланхай. Дурсагдаһан һургуули сэмбын фабрикада хүдэлхэ гурбан янзын мэргэжэлтэниие бэлдэнэ. Тэрэшэлэн Мухар-Шэбэрэй аймагай Суулгын совхоз (директорынь нүхэр Л. Цыренов) Суулгын дунда һургуулида һуралсалай мастерской, машина шудалха кабинет, лагерьна городок барижа үгэхэһөө гадна, трактор болон автомашина бэлэглээ, машина шудалха кабинедые шухала хэрэгсэлнүүдээр хүсэд хангаа.

Иимэрхүү жэшээ баримтануудые тоолохо болоо һаа олон.

Мүнөө һуралсалай жэлдэ 79 һургуулиин үхибүүдтэ 60-аад янзын мэргэжэл олгогдохо. Тиихэдээ 48 һургуули гол түлэб хүдөө ажахыда хүдэлхэ мэргэжэлтэдые, городой ба хүдөөгэй 31 һургуули промышленность болон барилга дээрэ, соёлой, ажаһуудалай, худалдаа наймаанай ба хэлхеэ холбооной эмхи зургаануудта хүдэлхэ мэргэжэлтэдые бэлдэнэ.

Гэхэтэй хамта хүдэлжэ байгаа залуушуулые үдэшын һургуулида һургаха асуудалда арадай ажахын совет, предприяти ба барилгануудай, совхоз болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ехэ анхарал хандуулха уялгатай. Энээнтэй дашарамдуулан хэлэбэл, мүнөө үедэ манай республика дотор 60 гаран үдэшын һургуули нээгдээд, 10 гара мянган залуушуул һуралсана. Гадна заочно дунда һургуулида 540 хүн абтанхай. Сэмбын фабрикынхидай һурадаг Улаан-Үдын 7-дохи һургуули, мүн Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй хүдөө залуушуулай һургуули муу бэшээр хүдэлнэ. Хэрбээ гурбан жэлэй саана үдэшын дунда һургуулинуудые 650 хүн дүүргэһэн һаа, үнгэрөөшэ жэлдэ 829 залуушуул дүүргэө. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, эрдэм мэргэжэл шудалха дуратанай тоо республика доторнай жэлһээ жэлдэ улам олошоржо байна бшуу.

Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаа улам бэхижүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ бүхы һуралсалай хүдэлмэри һайжаруулха, нэгэ класста хоёрдохи жэлээ һууха ябадал усадхаха гээшэ республикын багшанарай гол анхарал хандуулһаар. Өөрынгөө мэргэжэл шадабари нарижуулхын хойноһоо оролдодог коллективүүд, багшанар хододоо һайн үрэ дүн туйлажа шададагынь мэдээжэ. Энэ талаар Баргажанай, Кабанскын, Хориин болон бусад аймагуудай багшанарай коллективүүд жэшээ боложо үгэмөөр.

Һураһан класстань нэгэшье һурагшые дахинаа үлөөнгүй дүүргүүлдэг багшанар республика дотор олон. Хориин дунда һургуулиин эхин классай багша Е. С. Куриганова, Улаан-Үдын 1-дэхи интернат һургуулиин багша нүхэр С. Б. Бодиева, 19-дэхи эхин һургуулиин — Е. А. Елистратова гэгшэд олохон жэлэй туршада бүхы һурагшадтаа жэл бүри классыень дүүргүүлжэ байнхай. Мүнөө республика доторнай 500 гаран тиимэ багшанар тоологдоно. Тэдэнэр өөһэдөө ехэ үүсхэл оролдолго гаргахаһаа гадна, нүхэдэйнгөө һайн дүй дүршэлые шадамаараар халан абадаг.

Һургуулиин хүдэлмэри шэнэдхэн хубилгалгын үрэ дүнгүүд элитэ харагдажа эхилэнхэй: хэрбээ 1959—60 оной һуралсалай жэлые нэгэшье һургуули эрхим дүнгүүдтэй дүүргэжэ амжаагүй һаа, 1960—61 оной һуралсалаар гурбан һургуули эрхим дүнгүүдые туйлажа гараа. 1961—62 оной һуралсалай жэлдэ арбан аймаг муу бэшэ дүнгүүдые туйлаһан байна.

Коммунис партиин Программа соо заагдаһанай ёһоор, үхибүүдые хүмүүжүүлгын үүргэ улам дээшэлнэ. Иимэ зорилготойгоор 11 интернат һургуули республика доторнай эмхидхэгдээд, ажаллажа байдаг. Тэндэ 2650 хүүгэд һуралсана. Интернат һургуулинуудта үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ дуратай түрэлхид угаа олон. Теэд тэдэнэй бултанайнь эрилтые даб дээрээ хангаха аргагүй байна.

Манай интернат һургуулинууд һуралсалай шанар дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зарим тэды амжалта туйланхай. Энэ талаар Улаан-Үдын, Хяагтын һургуулинууд шалгарна.

Мүн түхэреэн үдэр соо үхибүүдые һургадаг һургуулинууд ерээдүй сагта олоор эмхидхэгдэхээр хараалагдана. Мүнөөдөө Улаан-Үдэ хотодо тиимэ гансал һургуули байгуулагданхай. Тэндэ 260 үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Түхэреэн үдэр соогоо үхибүүдые һургаха 48 группа ниислэлэймнай томо томо һургуулинуудта тогтоогдонхой. Гэбэшье иимэ һургуули болон группануудые эмхидхэхэ асуудалда хүдөөгэй эмхи зургаануудай анхарал багаар табигдана.

Республикын олохон багшанар өөһэдөө жэшээтэ һайнаар хүдэлхэһөө гадна, научна шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Жэшээнь, багшанар К. А. Олзоев, С. Б. Бодиева, А. П. Чайванова, Ц. Н. Номтоев, Б. Ж. Шойдоков болон бусад учебнигүүдые, методическа заабаринуудые зохёолгодо хабаадалсана.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдэдэмнай хэдэн монографи болон методическа суглуулбаринууд хэблэгдэн гараһан байна. Жэшээнь, «Буряад һургуулиин табадахи класста заагдаха ород хэлэнэй хэшээлнүүд» гэһэн ном Хурамхаанай интернат һургуулиин директор нүхэр Э. С. Сажинов зохёогоо.

Дээдэ, тусхай дунда мэргэжэлтэй багшанарай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Хэрбээ 1959—1960 оной һуралсалай жэлдэ республикын һургуулинуудаар дээдэ эрдэмтэй 1868 багшанар хүдэлһэн һаа, энэ жэлдэ тэдэнэй тоо 2320 хүрэһэн байна.

Тэрэшэлэн һургуули тухай Хуулиин гараһаар нилээд ехэ барилга хэгдээ. Һүүлэй гурбан жэлэй турша дотор 20054 үхибүүдэй һураха 110 һургуулиин байшан шэнээр баригдаа. Тэдэнэй 93-ниинь колхозуудай, олонниитын зөөреэр бодхоогдоо. Энэ талаар Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Яруунын, Сэлэнгын болон Баргажанай аймагуудта илангаяа ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Һүүлэй хоёр жэл хахадай турша дотор арадай гэгээрэлэй асуудалнууд аймагай, районой, городской Советүүдэй сессинүүд дээрэ 28 дахин, сомоной, поселково Советүүдэй сессинүүд дээрэ 226 дахин хэлсэгдэһэн байна.

Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, һургуулиин хэрэгые хүтэлбэрилхэ асуудалда нютагай Советүүд һүүлэй үедэ анхаралаа горитойгоор хандуулдаг болоо.

Партиин XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай республикын бүхы багшанар урдаа табиһан зорилгые амжалта түгэсөөр бэелүүлжэ, БурАССР-ай тогтоһоор дүшэн жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахань дамжаггүй.

А. НИКОРОВ,
БурАССР-ай Гэгээрэлэй ...министрэй орлогшо.

ҺУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1962 оной ноябриин 18.

ДЭБЕЭЛ ХАДАА НИИДЭХЭ

Барханай арадай театр тухай

Үнгэрһэн дүрбэн жэлэй туршада республикымнай хото, хүдөө нютагуудта эдэбхи бэлигээрээ шалгарһан уран һайханай зарим бүлгэмүүд арадай театр гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө һэн.

Захааминай, Юрөөгэй, Барханай болон Дэрээнэй клубуудай дэргэдэхи бүлгэмүүдтэ республика соо анхан түрүүшынхеэ тиимэ нэрэ зэргэ олгогдоо бшуу.

Энэ залуу коллективүүд нилээд ажал хүдэлмэри ябуулһан, горитойхон амжалта туйлаһан байна. Илангаяа Захааминай арадай театр үнгэрөөшэ зун Эрхүү хотодо болоошо харалганда хабаадажа, муу бэшэ сэгнэлтэдэ хүртөө һэн.

Юрөөгэй, Барханай болон Дэрээнэй театрнууд үнгэрэгшэ жэл Улаан-Үдэдэ арадай театрнуудай декадын үеэр томо зүжэгүүдые харуулаа бэлэй.

Барханай арадай театр драматург Ц. Шагжинай «Һэшхэл» гэжэ зүжэг харуулжа, хүн зониие баясуулаа һэн. Тус коллектив һаатангүй, урагшатайгаар хүдэлжэ эхилһэн юм. Энээниие республикымнай олониитэ үнэн зүрхэнһөө һайшаажа, магтан дэмжэһэниинь мэдээжэ.

«Буряад үнэн» газетын хуудаһан дээрэ (1961 оной июниин 11) театрай эдэбхитэнэй нэгэн, ветфельдшер О. Ширабоной «Бархан уулын хормойһоо» гэһэн статья соо иигэжэ бэшэгдэһые уншагшадтаа һануулая: «Театрта дуратайшуул яһала олон байшоо: мүнөө аяар 42 хүн эдэбхитэй артистнар болонхой.

Манай театрые ёһотойл арадай театр гэхэдэ зүбтэй: тосхоной интеллигенциһээ гадна хонишод, механизаторнууд шударгыгаар хабаадалсана».

Нээрээшье, Бархан уулын хормойдо тогтоһон залуу театр эршэтэйхэнээр дэбижэ эхилээ бэлэй. Эдэбхитэй, бэлигтэй хүнүүдынь тэндэ олон, театрайнгаа ажалаар һонирходогшье, хабаадаха гэжэ оролдодогшье байһан бшуу. Энэ коллектив арад зоной эрилтэ хангахын тула, колхозойнгоо түбтэ—Бархандa зүжэг наада табихаһаа гадна, мүн бүхы аймаг соогуураа ябажа, хүн зониие һонирхуулһан байна.

Тэрэ сагһаа хойшо жэл үнгэрөө. Эдэнэр түхэреэн жэлэй хугасаа соо ямар амжалта туйлааб? Ямар ажал хүдэлмэри хээб? Энэ асуудалда харюу байхагүй.

Барханай арадай театрай хүдэлмэриие шалгажа үзэхэдэ бирагүй байна гэжэ сэхэ тэмдэглэмээр. Энэ зундаа барханайхид мүртэй юумэ хээгүй, соёлойнгоо хүдэлмэриие орой мартажархёо гэхэдэ буруу болохогүй. Мүнөө театрай хараа түсэб хүсэд тодорхойлогдоогүй хэбэртэй. Искусствын габьяата ажал ябуулагша Б. Д. Дугаров мүнөө Барханай арадай театрые хүтэлбэрилнэ. Бальжинима Доржиевичтай хөөрэлдэхэдэ, иигэжэ хэлэнэ: «Би июль һарада режиссёроор баталагдажа ерээ һэм. Театрта дуратай хүн аабзаб даа. Тиигэбэ яабашье, режиссёрой мэргэжэлдэ дүрэгүй хүн гээшэб. Арадай инструментнүүдые дархалха гээшэ минии эгээл дуратай хүдэлмэри юм».

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Г. Э. Дамбаев нүхэр Дугаровай Улаан-Үдэдэ хүдэлжэ байтарнь, «уһан дээрэ үрмэ тогтоон» Бархандаа абаашаа һэн. Арадай инструментнүүдые дархалха мастерской барихаар найдуулһан аад, мүнөө хүрэтэр юушье хэхэ хэбэргүй. Гэхэ зуура, шанэ лимбэ хэжэ үгэхые гуйһан захилнууд республикымнай хүдөө нютагуудтай уран һайханай бүлгэмүүдһээ орожол байдаг.

Барханай театрай түрүүшын режиссер, Буряадай АССР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Радна Ешонов хамта хүгжөөлсэһэн театртаа юундэшьеб хүйтөөр хандана. Соёлой хүдэлмэри улам саашань хүгжөөлсэхэһөө байха, өөрөө мүнөө оройдоо хабаадалсанагүй, клубташье ерэхээ болишонхой.

Театрта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг 42 эдэбхитэдынь мүнөө хаана юм гэжэ асуухада, мэдэхэ хүн үгы. 42 хүнһөө байха мүнөө арбаадшье хүн суглархa болоходоо шархаалдадаг зантай. «Сэсэгмаа» гэжэ Ж. Тумуновай зүжэг табихаяа бэлдэжэ байха үедэнь тушаан боложо репетицидэнь байлсаа һэм. Сэсэгмаагай рольдо наадагша тэндэхи библиотекарь Роза Ешонова һаяхан театрта ороо.

Түрүүшынхеэ шэнэ ехэ рольдо наадаха гээшэ хүшэр ха юм даа. Тиимэһээ режиссёрой зүгһөө ехэ оролдолго, туһаламжа хэрэгтэй болодог. Теэд нүхэр Дугаров өөрөө режиссёр бэшэ ха юм. Арадай театрнуудта режиссёрой үүргэ илангаяа ехэ байһаниинь элитэ. Режиссёрой заабари заатагүй бэелүүлэгдэжэ, артистнууд ролёо гүйсэдхэхэ ёһотой бшуу.

Арадай театрай режиссер гээшэ мүн баһа хүмүүжүүлэгшэ байха, бүхы коллективээ ударидаха зэргэтэй ха юм.

Барханай театрта урдаһь эдэбхитэйгээр хабаадагшадһаа гансал Бадмаевынь үлэһэй. Мүнөө огто шэнэ хүнүүд «Сэсэгмаада» наадалсана. Хабаадагша хүнүүд театртаа дуратай байхын хажуугаар наадаха шадабари дүршэл олохо зэргэтэй.

Жэшээнь, Захааминай арадай театрые абаад үзэе. Тэндэ нүхэр Соболев режиссероор хүдэлдэг. Энэмнай искусствада юрэл халдаад ябаһан хүн бэшэ, харин шуһа мяхаараа оролдодог, хэдэн жэл театрта хүдэлһэн, дүршэлтэй нүхэр юм. Тэрэнэй ударидалга доро Захааминай театр нилээд дээшээ гаража, горитой амжалта туйлаа. Тэндэхи артистнаршье дүршэлтэй режиссеройнгоо хүтэлбэреэр мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ.

Партиин Захааминай райком, аймагай культурын таһаг театртаа ходо туһалжа, хэрэгтэй юумээрнь хангажа байдаг. Тэдэнэйнгээ шэнэ шэнэ зүжэг табихада бүхы аймаг соонь һайндэр мэтээр угтажа байдаг юм. Иимээр дэмжэжэ, дализжуулжа, театртаа эмээхээржэ байхадань, ямар урматайб, хүдэлхэдэшье хабатай ха юм.

Харин Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд (түрүүлэгшэнь Х. Б. Бадмаев, парторгнь Т. О. Алексеев) өөрынгөө театрта мүртэйгөөр туһалнагүй. Нүхэр Алексеевтэй хөөрэлдэхэдэ: «Мэдэгшэгүйлбеэ, ажалаа ябуулжа байгаа юм бэшэ гү, юрэдөө. Зүжэг табижа эхилхэмнай гэлдэгшэл даа. Табихал бэшэ юм гү да»,—гэжэ харюусаа бэлэй.

Колхозой парторганизациин хүтэлбэрилэгшын иимэ халирхайгаар хандадагынь гайхалтай.

Арадай театр... Арад зоной оюун бэлигэй гүн сооһоо бурьялан гараһан, шэнэ сагай шэнэ шэнжые бүгэдэ ниитээрээ дэмжэхэ ёһотойбди.

В. Петонов,
манай тусхай корр.

Н. Балданогой шэнэ пьесэ

Буряадай мэдээжэ драматург Намжил Гармаевич Балдано «Бүргэд дэгдэхэдээ һодо нэмэдэг» гэһэн гурбан акттай, долоон картинатай шэнэ пьесэ бэшэжэ дүүргэбэ.

...Үнинэй хонишон Бардуевай хүбүүн Баяр институтда оронгүй нютагаа бусахадаа, жэжэ юумэнһээ боложо эсэгэтэеэ хэрэлдээд, дуратай басаган Даримадаа ябашана. Даримын эсэгэ хонишон Шагдаров «хүрьгэ ороһон» хүбүүгээ баяртайгаар хүлеэн абана. Энэ ушарые тойруулан пьесын гол конфликтнь хүгжэнэ, мүн хажуугаарнь хүнэй сэдьхэлдэ үлэһэн үмсын бодолые шүүмжэлхэ, ажал хэрэгтээ малшан нэрээ хүндэлүүлхээр хандаха тухай асуудал үнэн зүбөөр табигданхай. Энэ талаһаа тус пьесэ мүнөө үе сагайнгаа гол шухала эрилтэнүүдтэ зохилдоно. Гадна, уран һайханай үндэр хэмжээндэ бэшэгдэһыень хараада абангүй байхаар бэшэ.

Н. Балданогой «Бүргэд дэгдэхэдээ һодо нэмэдэг» гэһэн пьесые Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмын театрай уран һайханай совет дээрэ һаяхан зүбшэн хэлсэбэ.

Үгэ хэлэһэн драматург Цэрэн Шагжин, уран зохёолшод А. Бальбуров, Ц. Жимбиев, режиссер Б. Аюшин, артистнар: РСФСР-эй габьяата артист А. Ильин, В. Будажапов болон бусад Н. Балданогой шэнэ пьесые бараг һайн гэжэ сэгнээ. Буряадай драмын театрай главна режиссер, СССР-эй арадай артист Г. Цыденжапов түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, пьесые һайн гэжэ сэгнэбэ.

Н. Балданогой «Бүргэд дэгдэхэдээ һодо нэмэдэг» гэһэн пьесэ һаяар Буряадай драмын театрай сценэ дээрэ табигдахань.

Шишковко. Энэ һуурин Улаан-Үдэ хото шадар һүүлэй ... тэ урган тогтоһон тосхон. Шишковко «Электромашинын», ... май Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэдэй һуурин болон... дэ 8 жэлэй һургуули, «Восток» гэжэ клуб, хүүгэдэй саад, ... ри, эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаха хэдэн магазин ...
Зураг дээрэ: Шишковко тосхондохи шэнэ һургуули.
С. БАЛДУЕВАЙ ...

Энээниие мэдэхэ гүт?

Шубууд юу эдидэг бэ...

Зарим шубууд ургамалай хоротодые—элдэб хорхой шумуул олоор үгы хэжэ, хүдөө ажахыда ехэ туһа хүргэдэг юм. Шубууд—ехэ эдеэмэр амитад. Зарим шубууд сүүдхэдээ бэеынгээ хэмжүүрһээ ехэ юумэ эдидэг байна.

ХҮХЭ БУХА. Эрэ эмэ хоёр энэ шубуун өөрынгөө дэгдээхэйнүүдтэй хамта яблокын дүшэн эшые хорото хорхой шумуулнуудһаа сэбэрлэдэг. Хүхэ буха хэды шэнээн шэгнүүртэйб, тэды шэнээн амитадые нэгэ үдэр соо барижа эдидэг байха. Тиихэдээ тэрэ шубуун үдэрэй туршада уурхайдаа гурбан зууһаа зургаан зуу дахин ниидэжэ ерэдэг байна.

ШААРХАЙ. Энэ шубуун бүлэтэйгөө хамта зунай үе соо найма мянга хүрэтэр майн сохо үгы хэдэг... шэлэн гансахан үдэ... гурбан зуун жара х... дун хорхой баридаг ...

ХҮХЫ. Хүхы шуб... хай ажаглалта хэхэд... шубуун үдэр соо 18 ... гүрбэл, 39 таршаа, ... бээхэй болон бусад ... хорхой үгы хэдэг ба...

ГУРГАЛДАЙ. Гур... дальбараагаа сүүдх... зуу шахуу дахин эде... дэг. Ехэнхидээ модон... ротон үһэлиг хорхой... дэниие тэжээдэг бай...

ШАРА ШУБУУН. ... үе соо мянга шахуу ... үгы хэхэдээ нэгэ то... ряа хоротонһоо ха... гээшэ. Шара шубуун... хэдээ гуша шахуу ... үгы хэдэг.

(«Сельская жи... журнал...

ҮНЭН СЭХЭЭР АЛБАЯА ХЭНЭ

Арбаад жэлэй саада тээ һэн. ВЛКСМ-эй Улаан-Үдын Железнодорожно райком Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша старшина Иннокентий Георгиевич Балаганскиие Улаан-Үдэ станци дээрэ милиционерээр хүдэлхые эльгээһэн байгаа.

Старшина комсомолой найдабариие хүндэтэйгөөр дүүргээ. Гэмтэд болон ниитын гурим эбдэгшэдтэй тэмсэхэ албанайнгаа үялгые нүхэр Балаганский жэшээтэ һайнаар дүүргэдэг юм. Энэ хүдэлмэри хүнгэн бэшэшье һаа, хүндэтэй хэрэг.

Коммунист Балаганский дружиннигуудта саг үргэлжэ туһалжа, тэдэнэртэ өөрынгөө баян дүй дүршэл заажа үгэдэг байна.

Дайшалхы орденууд болон медальнуудһаа гадна, старшинатай үбсүүе «Отличник милиции» гэһэн тэмдэт гоёоно. Гадна тэрэ грамотаар, мүн бусад бэлэгүүдээр шагнагдаһан байха.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) И. Г. Балаганский, дружиннигуудай отделениин командир Валентина Ильинична Бочарикова, Иван Федорович Рудяк гэгшэд ээлжээтэ дежурствынгаа урда тээ.

Н. Втюринэй фото.

НОЯБРЬ

Ноябрь манай эндэхи үбэлэй түрүүшын һара. Гол горход хүрэжэ, хаа хаанагүй саһан ороод байха. Хүйтэнэй дунда зэргын хэмжээн 10 градусһаа дээшэ гарашадаг. Хүйтэн саашадаа бүрн даамайржа, шэмэрүүхэн болохо. Байгал шадарай нуур сөөрэм, һадһа хоолойнууд сүм мүльһөөр хушагдашадаг байна. Энэ үедэ газарай хүрьһэн 50 сантиметрһээ дээшэ зузаанаар хүрэдэг байха юм.

Ноябрьда саһан һулагүй орожол байха. Республикын урда захын болон түб районуудта һарын хүйтэнэй дунда зэргын хэмжээн 10-һаа 15 градус болодог. Байгал шадар ехээр хүйтэрхэгүй. Юуб гэхэдэ, Байгал хүрэнгүй байжа, дулаан амисхал үгэнэ.

Баргажан голые үгсэжэ хүйтэншэг байха. Тэндэ уларил 14—19 градус хүрэтэр хүйтэрдэг. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, Байгалһаа боложо, тэндэ хүйтэн амисхал оруулагдана.

Олон жэлэй туршалга дээрэһээ зарим жэл ноябриин түрүүшын хахадта ехэ дулаан үдэрнүүд үзэгдэдэг. Тиихэдээ 6—15 градус хүрэтэр дулааржа магад. Иимэ уларил баруун урдаһаа бууһан дулаан агаартай орожо ерэдэг. Гээшье һаа, тиимэ дулаан уларил удаан тогтожо байдаггүй.

Гэхэтэй хамта ноябрьда 32—38 градус хүрэтэр хүйтэрдэг. Зарим жэл 41—45 градус болодог байна. Гэбэшье, Байгал шадар 24—30 градус хүйтэн байдаг юм.

Республикын ехэнхи газар нютагуудта 3—10 сантиметр зузаантайгаар саһан орошодог. Тиихэдэ Байгал шадар Кабанскада, Баргажанда 21—29 сантиметр хүрэдэг байна. Байгалһаа урдуурхи тала газартахи нютагуудта саһан багаар ороно. Һарын һүүл хүрэтэр республикымнай ехэнхи газар дайда дунда зэргэ 7—11 сантиметр зузаан саһаар хушагдадаг. Гэбэшье һаа, саһа багатай жэл болодог. Тиихэдээ тала газартай нютагуудта саһанай гүнзэгы 3—5 сантиметрһээ үлүү гарадаггүй. Мүн саһа ехэтэй жэл байдаг. 1961 оной ноябрьда саһан 11—12 сантиметр гүнзэгытэйгөөр ороо. Тиихэдэ саһагүй жэлнүүд хаа-яа байдаг. Тиимэ жэлдэ ехээр һалхилдаг гээшэ.

Саһанай орожо эхилхэлээр шубуудта бэрхэтэй саг ерэдэг. Тэдэ амитад ехэнхи сагаа эдихэ юумэ бэдэржэ үнгэргэдэг байна. Хура шубуун бүхэли һара соо тарянай узуур дээрэ байрладаг байха юм. Торхируу гол горходой нуга аралнуудаар, тала дайдаар байрлана. Энэ үедэ һойр шубуун нарһанай шэлбүүһээр, шэнэһэнэй мүшэрөөр тэжээл хэдэг байха юм.

Агнуурин хаһа түлэг дундаа. Нуур сөөрэмүүдтэ мүльһэн дороһоо загаһа барилга эхилэнхэй. Иитэжэ үбэлнай ерэбэ.

Ин. Котов.

„УРЯАЛГҮЙ АЙЛШАН"

Нэгэтэ Тэндидэй модо бэлэдхэлэй участогай столовын эдеэ шанагша эхэнэр хүдэлмэришэдөө эдеэлүүлжэрхёод, нэгэ бага һамбаа оробо. Аяга, табагаа хуряаха, амһартаяа угааха һанаатай столово соогоо һууба гэхэ. Гэнтэ столовын сонхо наяраад, харан гэһээнь барбагар хара юумэн сонхоорнь абиран, столово руунь орожо ябаба. Столовын хүдэлмэришэд айһандаа газаашаа гүйлдэжэ гарашоо.

Тэрэ һамбаанда зоргондоо болоһон «айлшан» ямаршье «хүндэ» хүлеэнгүй, стол дээгүүр табяатай байһан табагууд соохи үлөөдэһэ, мүн тогоо торхо соогуурхи эдеэень сүм залгижархёод, «уряалгүй айлшан» ой руугаа арилаа һэн гэлсэхэ.

Урда тээхэнэнь модошодой «Дружба» гэжэ хоёр хюрөө «хулгайда» орожо, милицидэшье мэдүүлхэ ушар гараһан байгаа. Харин энэ ушар элирүүлэгдэхэдээ, үнөөхил «уряалгүйгөөр ябадаг айлшанһаа» боложо, тэдэ хюрөөнүүд үгы болоһон байба.

Баабгайн мүр мүрдэхэдэ, нэгэ хюрөөнь булаатай, нүгөө хюрөөгэйнь гэнжэ таһа татагдаад, модондо үлгэгдэжэрхиһэн байгаа.

Үльгэр туужада орохоор иимэ үнэн ушар Хэжэнгэдэ һаяхан болобо.

Д. Очиров.

Зонын шатаршадай мүрысөөн

Яхадай мастерта кандидат Афанасьев Буряадай шатаршан Могордоев хоёрой наадалгада ехэ анхарал хандуулагдаһан байна. Наадагшад Каро Канн хамгаалалга хэрэглэн урда урдаһаа бэшэ, ондоо хажуунуудтаа рокировко ноёдтоо хэбэ. Тэрэнь наадалгада түбэгтэйшэг ябадал ушаруулаа. Афанасьев түрүүлэн добтолго хэжэ, нүгөөдынгөө ноёндо сохилто хэбэ. Тиихэдээ мориень эдеэ. Этигэлгүйхэн байдалда ороходоо Могордоев шүүгдэһэнээ мэдэрээ. Энэ хадаа Яхадай чемпионой удаа дараалан шүүһэн 3-дахи илалтань болоно.

Шадрин һайн ябадалаа харангүй байшоо. Удаань нэгэ хэды соо тулалдаад, хүршэ Юрий Мельниковтэй хожогдобо. Хараар наадаһан Артыков холын Камчаткын чемпионтэй уулзахадаа үүсхэлтэйгээр наадаа. Гэбэшье, Артыков алдуутайгаар ябажа, бүлюу байдалһаа гарашоо. Эсэсэй эсэстэ алдаба.

Власов Козлов хоёрой парти тэнсэлгээр дүүрэнхэй. Амурай түлөөлэгшэ Матвеев хараар Ушаковтой наадаа. Түрүүшынхинь нүгөөдэдөө хүбүүгээ үгөөд, бүлюу байдалтай болобо. Тиигэжэ эдэ хоёрой парти хойшолуулагдаба. Үлэгшэ гурбан партинь хойшолуулагданхай.

В. Мамилов.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор мүнөөдэр республика соомнай үүлэтэйшэг аад, шиниг нойто орохогүй. Зүүн хойноһоо һулахнаар һалхилха. Улаан-Үдэ хотодо үглөөгүүр 24—26, үдэрынь 14—16 градус хүйтэн байха.

Ноябриин 19-нэй үдэр республика дотор һулагүй үүлэтэй байха. Саһан орохогүй. Зүг бүхэнһөө һулахнаар һалхилха. Һүниндөө 23—28, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн байхаар багсаагдана.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной ноябриин 18.

СҮҮД

Хэһээгдэхэл ёһоороо хэһээгдээ

Егор Федорович Тутолмин Ээрын леспромхоздо шофероор хүдэлжэ байха зуураа, саг үргэлжэ архидажа, ажалай журам эбдэдэг байгаа. Тиихынгээ хажуугаар хэрүүл татадаг, наншалдаа үүдхэдэг байба.

Тутолмин 1956 онһоо хойшо Цыбеноватай гэрлэһэн нэрэ зүүгээд, хамта һуужа, хоёр үхибүүтэй болоо. Тэрэ үе соогоо архи уугаад, гэртээ ходо хэрүүл гаргадаг, һамгаяа сохидог, амар жаргал үзүүлхээ болиһон байба. Үлүү гарахадаа, алаха хюдаһам гэжэ байгаад занадаг болоо.

Үбгэнтэйгөө байха аргын барагдахада, Цыбенова Шэтын область түрэлхидтөө ошоһон юм. Хойноһоонь нэхэжэ ошоһон Тутолмин һамгаяа гэдэргэнь арай гэжэ аргадажа асарһан байгаа. Сохихоёо болёоб гэжэ үгэеэ үгэһэн гэхэ.

Байгша оной январ... да Тутолмин өөрынгөө ... хидтэ ошоод, хэрүүл ... гаргаһан байха. Удаа... тээ бусажа ерээд, Цы... сохёо. Пивын шэл ... һамганайнгаа гарые ... шэдээ.

1962 оной январиин ... баһа архидаад, һамга... гаа, үдьхэлөө. Үһэнд... жа, толгойгоорнь ха... гүүлээ. Тиигэжэ гэмтэ... ганиинь мэдээ оронгү... ницада наһа бараһан юм.

Буряадай АССР-эй ... но сүүд Тутолминиие ... дээдэ хэмжээгээр ... буудан алаха гэһэн ... бэри гаргаһан ... шиидхэбэринь хүсэлд...

И. Марх...

Хилын саанаһаа

Прагадахи В. И. Ленинэй музей соо

ПРАГА, ноябриин 16. (ТАСС). Энэ жэлэй январьһаа эхилээд, ноябрь хүрэтэр Прагадахи В. И. Ленинэй музейдэ зуу мянга гаран хүн орожо хараба. Тиибэшье энэ һарын эхинһээ хойшо, Агуу ехэ Октябриин 45 жэлэй ойн һайндэртэй болон чехословацко-советскэ хани барисаанай һаратай дашарамдуулан, музей соо хүнүүд бүри олоор сугларна. Мүнөө үедэ үдэр бүхэндэ 600 гаран хүн тэндэ орожо гарана.

Пражска гэжэ нэрэтэйгээр түүхэдэ ороһон, РСДРП-гэй түүхэтэ VI конференциие хүтэлбэрилжэ үнгэргэһэн агуу ехэ Ленинэй ажабайдалтай болон революционно ажал ябуулгатайнь баһа дахин танилсаха гэжэ ниислэлэй ажалшад, Чехословакиин холын районуудай хүн зон энэ музейдэ ерэнэ.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XVII сесси

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 16. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейн экономическа болон финансова асуудалнуудые эрхилхэ комитет мүнөөдэрэйнгөө үглөөнэй заседани дээрэ худалдаа наймаанай болон хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхээ уласхоорондын конференци зарлаха гэһэн резолюци гаргаба.

Энэ резолюциин түлөө 73 делегаци, тэрэ тоодо социалис оронуудай делегацинууд дуугаа үгэбэ. США, Англи болон «ниитэ дэлгүүрэй» оронууд буруушаажа дуугаа үгэбэ. 23 делегаци дуугаа үгэлгэндэ хабаадалсабагүй. Уласхоорондын худалдаа наймаанай болон хүгжэлтын асуудалнуудые шиидхэхэ конференци 1963 оной сентябрьһаа нааша болохо ёһотой гэжэ абтаһан резолюци соо заагдана.

Бельгиин таряашад өөһэдынгөө эрхые хамгаална

БРЮССЕЛЬ, ноябриин 16. (ТАСС). Арденнын районой хүдөө тосхонуудһаа ерэһэн мянга табан зуу гаран таряашад болон фермернүүд Бертри (Люксембург провинци) городто жагсаал үнгэргэбэ. «Дерньер эр» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, таряашад ажабайдалаймнай эрхэ хангагты, хүдөө ажахын продуктнуудай үнэ сэнгые ехэ болгогты гэһэн эрилтэ табина. Транспорантнуудые болон гурбан һэрээтэй мэсэ зураһан зурагуудые дэлгэһэн тракторнууд жагсаалай түрүү зэргэдэ ябана. Тэрэ гурбан һэрээтэй мэсэ хадаа Бельгиин таряашадай буруушаалгын һүр һүлдын тэмдэг болоно. Жагсаалай һүүлээр митинг болобо.

Йеменэй болон ОАР-ай нэгэдэмэл сэрэгүүдэй командалагшын мэдүүлгэ

КАИР, ноябриин 16. (ТАСС). МЕН агентствын корреспондентын Санаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Йеменэй Арабска республикада нэгэдэмэл Йемено-Оаровска сэрэгүүдые командалагша үсэгэлдэр пресс-конференци хэбэ. Йемено-Оаровска зэбсэгтэ хүсэнүүд мүнөө үедэ ЙАР-ай хилэ шадарай бүхы районуудые гүйсэд хянажа байна гэжэ командалагша (тэрэнэй нэрэ обогые агентство мэдээсэбэгүй) мэдүүлбэ.

Марибай районой байдал тухай хэлэхэдээ, Мариб соо бэшэ, харин тэрэнэй хажууда тулалдаан боложо байна гэжэ командалагша хэлэбэ. «Энэ тулалдаануудта зарим племенүүд хабаадалсана»,—гэжэ командалагша хэлэбэ.

Иемендэхи байлдаан

КАИР, ноябриин 16. (ТАСС). МЕН агентствын Санаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, ЙАР-ай сэрэгүүд ноябриин 13-да Саадые буляан абахые оролдоһон Сауд болон Хусейн хаашуулай хүлһэнэй сэрэгүүдэй добтолгые гэдэргэ сохибо. Энэ шанга тулалдаанай үедэ Саудовско-Иорданска сэрэгүүдэй 3 мянган солдадууд болон офицернүүд алуулагдаба. Дайсадһаа һомо хэрэгсэл ехээр буляагдан абтаба, тэдэнэй зариманиинь Америкын гаргаһан байба.

Редакторай орлог...
М. Н. Н...

Хайрата ДЫЖИДМ... сагана йнь залуугаар ... һантай дашарамдуул... гыгөөр шаналжа бай... даа Хэжэнгын совхо... ком болон рабочком ... Верховно Соведэй де... Буянтуевта мэдүүлнэ.

Манай адрес, телефону...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 2...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. редактор... ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и п... —24-74, сельского хозяйства и советского строительст... промышленности, транспорта, информации—35-14, ... литературы и искусства—34-05, писем и рабселькор... отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалтер... Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ...
Бурятской АССР
Н00610
Зак. № ...